فهرست

فصل اول ـ بخش اول: گزیده‌ای از اصول قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ۲۸

فصل اول ـ بخش دوم: دعاوی مالی و غیرمالی مفهوم و مصادیق آن ۴۰

از قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ ..... ۴۸

فصل دوم- ادله اثبات دعوی «شرح مختصر» ۶۹

فصل سوم- نگارش استشهادیه ۸۰

فصل چهارم- نگارش اظهارنامه ۱۰۱

نمونه اظهارنامه / دعوت فروشنده جهت حضور در دفترخانه و تنظیم سند رسمی انتقال زمین /ملک مسکونی / آپارتمان / مغازه / باغ ۱۰۲

نمونه اظهارنامه از طرف فروشنده به خریدار و اعلام فسخ معامله ۱۰۴

نمونه اظهارنامه مطالبه اجور معوقه از مستأجر (با ارسال فتوکپی مصدق مدارک) ۱۰۵

نمونه اظهارنامه / مطالبه نفقه از زوج ۱۰۶

نمونه اظهارنامه / دعوت زوجه به تمکین ۱۰۷

نمونه اظهارنامه / مطالبه دین از مدیون با استناد به سند عادی (با ارسال مدارک) ۱۰۸

نمونه اظهارنامه / تحویل و انتقال خودرو / الزام به انجام تعهد (تبدیل شده) ۱۰۹

نمونه تأثیر مطالب عنوان شده در اظهارنامه ۱۱۰

فصل پنجم- شروع دعاوی مختلف و مرتبط حقوقی / کیفری با ارسال اظهارنامه ۱۱۱

نمونه پاسخ به اظهارنامه شماره ..... (با ارسال مدارک) ۱۱۳

نمونه اقدام مخاطب اظهارنامه در تأمین دلیل..... ۱۱۴
نمونه قرار تأمین دلیل شورای حل اختلاف..... ۱۱۵
نمونه اقدام اظهارکننده در تقدیم شکایت کیفری بر علیه مخاطب اظهارنامه / خیانت در امانت ـ کلاهبرداری ۱۱۷
نظریه هیئت ۳ نفره کارشناسان رسمی / اصالت سند..... ۱۱۹
نمونه قرار منع تعقیب، دادسرای عمومی و انقلاب..... ۱۲۰
نمونه تأیید قرار منع تعقیب معترض علیه در دادگاه..... ۱۲۱
نمونه پاسخ اداره ثبت به استعلام گردش ثبتی دادگاه..... ۱۲۴
نمونه رأی دادگاه حقوقی / محکومیت خوانده (اظهارکننده)..... ۱۲۵
نمونه رأی دادگاه / محکومیت اظهارکننده به اتهام ایراد تهمت و افتراء به مخاطب اظهارنامه..... ۱۲۷

فصل ششم- فرم کنترل شرایط دادخواست به استناد مواد (۴۹) الی (۶۰) قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی «و اخطار رفع نقص»..... ۱۲۸

نمونه قرار دفتر دادگاه عمومی بخش..... ۱۳۱
نمونه قرار دفتر دادگاه عمومی..... ۱۳۲
نمونه نامه ارسال پرونده به شعبات دیگر..... ۱۳۳
نمونه رأی دیوانعالی کشور / نقض دادنامه ارجاع به شعبه همعرض جهت رفع نقص..... ۱۳۴

فصل هفتم- دفتر محاکم عمومی حقوقی نحوه اجرای تبصره ۲۲ ـ قانون بودجه سال ۱۳۷۰..... ۱۳۷

نمونه فرم اعلام مشخصات کامل اموال غیر منقول به دادگاه..... ۱۳۸

فصل هشتم- انواع دادخواست‌های حقوقی با کاربرد فراوان..... ۱۳۹

نمونه دادخواست اعسار از پرداخت هزینه دادگاه نخستین کلیه دعاوی مالی که مطابق قانون باید تقویم شده و هزینه دادرسی برای آن پرداخت شود..... ۱۴۰
نمونه دادخواست اعسار مطلق از پرداخت «محکوم‌به» شامل: دیه / مهر چک / سفته / ارش / ضرر و زیان ناشی از جرم / برات و..... ۱۴۱
نمونه دادخواست اعسار به تقسیط «محکوم به»شامل: دیه / مهر / چک سفته / ارش / برات / ضرر و زیان ناشی از جرم و..... ۱۴۲
نمونه دادخواست تعدیل و تقلیل اقساط «محکوم به» مهر / دیه / دیون و ۱۴۳

فصل نهم- دعاوی مربوط به خانواده ۱۴۴

قانون حمایت از خانواده مصوب ۱۳۹۱ ..... ۱۴۵

نمونه مطالبه خسارت مادی و معنوی ناشی از سهل انگاری و قصور در از بین رفتن عکس و فیلمهای مراسم جشن عروسی ۱۵۷

نمونه دادخواست رد هدایای نامزدی / ایضاً: انگشتر گردنبند / طلاجات / و ۱۵۸

نمونه دادخواست مطالبه قیمت هدایای دوران نامزدی ۱۵۹

«نمونه لایحه تجدیدنظرخواهی / الزام به استرداد عین طلاجات» ۱۶۰

نمونه رأی دادگاه عمومی / نقض رأی شورا ۱۶۱

نمونه دادخواست اجازه ازدواج در مواقعی که دسترسی به پدر یا جدّ پدری ممکن نباشد ۱۶۲

نمونه دادخواست احراز غیرممکن بودن استیذان از پدر یا جدّ پدری / یا خودداری از اجازه ازدواج ۱۶۳

نمونه دادخواست صدور حکم بر ابطال عقد نکاح به دلیل عدم اخذ اجازه از طرف ولی دختر ۱۶۴

نمونه دادخواست ابطال عقد نکاح به دلیل حدوث عارضه اکراه در عقد از طرف دختر ۱۶۵

نمونه ابطال عقد ازدواج دائم بعلت عدم رعایت غبطه و مصلحت ۱۶۶

نمونه دادخواست اثبات زوجیت دائم / از طرف زن / «بدون سند» ۱۶۷

نمونه دادخواست اثبات زوجیت / نکاح دائم از طرف مرد / «بدون سند» ۱۶۸

نمونه دادخواست الزام زوج به ثبت واقعه نکاح دائم از طرف زن با سند عادی ۱۶۹

نمونه دادخواست الزام زوج به ثبت واقعه رجوع ۱۷۰

نمونه دادخواست اثبات زوجیت موقت / از طرف زن «بدون سند» ۱۷۱

نمونه دادخواست الزام زوج به بذل مدت در نکاح منقطع (موقت) ۱۷۲

نمونه دادخواست اثبات زوجیت در نکاح منقطع / از طرف مرد «بدون سند» ۱۷۵

نمونه دادخواست الزام زوج به ثبت عقد نکاح منقطع / از طرف زن با "سند عادی" ۱۷۶

نمونه دادخواست مطالبه مهر (سکه تمام بهار آزادی) از طرف زوجه ۱۷۷

نمونه دادخواست متقابل زوج به خواسته اعسار به تقسیط خواسته زوجه (مهر) ۱۷۴ عدد سکه تمام بهار آزادی ۱۷۸

نمونه دادخواست مطالبه ۱۵۰ عدد سکه یک بهار آزادی طرح جدید بابت مهر از طرف زن / بدواً صدور و اجرای فوری قرار تأمین خواسته ۱۸۰

نمونه دادخواست مطالبه مهر به تعداد ۲۰۰ عدد سکه بهار آزادی و هزینه دادرسی / بدواً صدور و اجرای فوری قرار تأمین خواسته ۱۸۱

نمونه دادخواست مطالبه مهر به نرخ روز بدواً صدور و اجرای فوری قرار تأمین خواسته (توقیف اموال) ۱۸۲

نمونه دادخواست مطالبه مهر به نرخ روز ۱۸۳

نمونه دادخواست مطالبه مهر به نرخ روز با اعسار از پرداخت هزینه دادرسی بدواً صدور و اجرای فوری قرار تأمین خواسته (توقیف اموال)..... ۱۸۴

نمونه دادخواست مطالبه مهر / سکه بهار آزادی / با استناد به قاعده حق حبس بدواً صدور و اجرای فوری قرار تأمین خواسته..... ۱۸۵

نمونه دادخواست مطالبه مهر (وجه رایج) به نرخ روز با اعمال قاعده حق حبس بدواً صدور و اجرای فوری قرار تأمین خواسته (مهرالمسمی)..... ۱۸۶

نمونه دادخواست مطالبه مهرالمسمی با استناد به قاعده حق حبس بدواً صدور و اجرای فوری قرار تأمین خواسته (مهرالمسمی)..... ۱۸۷

نمونه دعوی متقابل به خواسته: اعسار به تقسیط مهر (مهرالمسمی)..... ۱۸۸

«نمونه لایحه دفاعیه خوانده/ جلسه اول رسیدگی حقوقی/ مطالبه مَهر»..... ۱۸۹

رگ برگ / چند نکته کلیدی..... ۱۹۰

نمونه دادخواست مطالبه مهر از زوج و ضامن به نرخ روز ـ خسارت تأخیر تأدیه اعسار از پرداخت هزینه دادرسی / بدواً صدور و اجرای فوری قرار تأمین خواسته..... ۱۹۲

نمونه دادخواست مطالبه از ضامن مهر بدواً صدور و اجرای فوری قرار تأمین خواسته..... ۱۹۳

نمونه دادخواست الزام به وفاء به شرط فعل ضمن عقد و تنظیم سند رسمی انتقال ملک / موضوع مهر ۱۹۴

نمونه دادخواست مطالبه مَهر از وراث زوج متوفی (مهر به نرخ روز / سکه بهار آزادی)..... ۱۹۵

نمونه دادخواست تقاضای صدور قرار توقیف عملیات اجرائی و ابطال اجرائیه ثبتی با موضوع مهر..... ۱۹۶

نمونه دادخواست تعیین و مطالبه مَهرالمثل..... ۱۹۷

نمونه دادخواست اعسار از پرداخت "محکوم به" مهر / سکه مهر وجه نقد / به نرخ روز..... ۱۹۸

نمونه دادخواست اعسار به تقسیط مهر / وجه نقد / سکه بهار آزادی..... ۱۹۹

نمونه دادخواست اعسار به تقسیط "محکوم‌به" (مهر)..... ۲۰۰

نمونه رأی دادگاه / اعسار به تقسیط «محکوم‌به» (مهر)..... ۲۰۱

نمونه واخواهی زوجه / تأیید دادنامه معترض علیه..... ۲۰۲

نمونه رأی دادگاه / اعسار به تقسیط محکوم به (مهر) / صدور قرار رد دعوی..... ۲۰۳

نمونه دادخواست تعدیل و تقلیل پیش قسط، اقساط مقرره محکوم‌به شامل: مهر / دیه / ارش / چک / سفته / و ... ۲۰۴

نمونه دادخواست تعدیل و تقلیل پیش قسط محکوم‌به و اقساط ماهیانه مقرره (مهر / دیه / چک / سفته / دیون مالی / و ...)..... ۲۰۵

نمونه دادخواست مطالبه مازاد از نصف مهرالمسمی پس از طلاق قبل از مواقعه / از طرف زوج «توقیف اموال زن» ۲۰۶

نمونه دادخواست الزام به تمکین عام و خاص..... ۲۰۷

نمونه رأی دادگاه / الزام زوجه به تمکین عام و خاص..... ۲۰۸
شرح مختصر بر معنی و مفهوم تمکین..... ۲۰۹
نمونه دادخواست تعیین تکلیف از طرف زوجه..... ۲۱۱
نمونه دادخواست مطالبه نفقه معوقه با جلب نظر کارشناس رسمی..... ۲۱۲
نمونه دادخواست مطالبه نفقه با جلب نظر کارشناس (نحوه پرداخت هزینه دادرسی برطبق بند (۱۴) از بُنُود حصری ماده ۳ قانون وصول)..... ۲۱۳
نمونه دادخواست متقابل تمکین زوج نسبت به دادخواست مطالبه نفقه زوجه..... ۲۱۴
«نمونه لایحه دفاعیه خوانده / جلسه اول رسیدگی حقوقی» الزام به تمکین / مقدمات تمکین..... ۲۱۵
نمونه دادخواست مطالبه نفقه معوقه / بدواً صدور و اجرای فوری قرار تأمین خواسته (توقیف اموال)..... ۲۱۶
نمونه دادخواست تعیین نفقه ماهیانه فرزند با جلب نظر کارشناس رسمی..... ۲۱۷
«نمونه لایحه تبادل / پاسخ وکیل خواهان به خوانده» (در جلسه اول رسیدگی حقوقی/ دعوی مطالبه نفقه طفل صغیر)..... ۲۱۸
نمونه دادخواست نفقه معوقه ایام زوجیت..... ۲۱۹
نمونه دادخواست الزام زوج به تهیه مسکن مستقل با حق تفرد..... ۲۲۰
«نمونه لایحه دفاعیه خوانده / جلسه اول رسیدگی حقوقی» الزام به تهیه مسکن مستقل با لحاظ حق تعیین محل سکونت..... ۲۲۱
نمونه رأی دادگاه / تهیه مسکن مستقل..... ۲۲۲
نمونه دادخواست حکم طلاق / از طرف زوج (رِجعی)..... ۲۲۴
«نمونه لایحه دفاعیه خوانده در ماهیت/ جلسه اول رسیدگی حقوقی» طلاق رجعی / حق تنصیف، اجرت‌المثل ۲۲۵
نمونه دادخواست طلاق از ناحیه زوج..... ۲۲۶
نمونه دادخواست طلاق توافقی (خلع)..... ۲۲۷
نمونه دادخواست طلاق به لحاظ سوءرفتار و سوءمعاشرت زوج..... ۲۲۸
نمونه رأی دادگاه (کیفری دو) محکومیت (دلیل اثبات سوءرفتار زوج)..... ۲۲۹
نمونه دادخواست طلاق از طرف زن به علت کثرت ضرب و جرح توسط مرد..... ۲۳۰
نمونه دادخواست طلاق از طرف زن به دلیل تخلف مرد و عدم پرداخت نفقه به مدت ۶ ماه متوالی..... ۲۳۱
نمونه دادخواست طلاق به لحاظ ابتلاء یکی از زوجین به بیماری صعب‌العلاج (ایدز)..... ۲۳۲
نمونه دادخواست طلاق به دلیل اعتیاد زوج / به مواد مخدر تریاک / هروئین / کراک / شیشه / و..... ۲۳۳
نمونه دادخواست طلاق به دلیل ارتکاب جرم توسط زوج..... ۲۳۴
«نمونه لایحه دفاعیه خوانده/ جلسه اول رسیدگی حقوقی» طلاق خُلع / رابطه نامشروع زوج..... ۲۳۵

نمونه دادخواست طلاق به لحاظ عقیم بودن زوج / زوجه ۲۳۶
نمونه حکم دیوان عالی کشور / عقیم بودن زوج ۲۳۷
نمونه دادخواست اجازه ازدواج مجدد زوج به دلیل عدم تمکین زوجه ۲۴۰
نمونه دادخواست طلاق به دلیل مفقودالاثر بودن زوج / زوجه ۲۴۲
نمونه دادخواست طلاق زوجه تبعه علیه شوهر ایرانی به دلیل ازدواج مجدد زوج ۲۴۳
نمونه دادخواست تأیید و تنفیذ (اعلام) فسخ نکاح به لحاظ جنون / زوج / زوجه ۲۴۴
«نمونه لایحه فرجام خواهی» طلاق عسر و حرج ۲۴۵
«نمونه لایحه فرجام خواهی» اعلام فسخ نکاح بدلیل جنون ۲۴۶
نمونه دادخواست صدور حکم بر تأیید (اعلام) فسخ نکاح به لحاظ فقدان وصف ۲۴۷
در باب تدلیس ۲۴۸
«نمونه لایحه فرجام خواهی حقوقی» فسخ نکاح بدلیل تدلیس ۲۴۹
«نمونه لایحه فرجام خواهی» حجر / امین اموال ۲۵۱
نمونه دادخواست تأیید و تنفیذ (اعلام) فسخ نکاح به لحاظ تخلف از شرط صفت زوج / زوجه / «تدلیس» ۲۵۳
نمونه دادخواست تأیید و تنفیذ (اعلام) فسخ نکاح به لحاظ تخلف وصف (باکره نبودن زوجه) ۲۵۴
نمونه دادخواست الزام زوج به ثبت واقعه رجوع ۲۵۵
نمونه دادخواست اثبات رجوع به زوجیت ۲۵۶
نمونه دادخواست مطالبه سهمی یارانه (قانون هدفمند شدن یارانه‌ها) ۲۵۷
نمونه دادخواست تعیین و مطالبه اجرت‌المثل خدمات انجام شده در طول زندگی مشترک از سوی زوجه ۲۵۸
«نمونه لایحه دفاعیه خوانده/ جلسه اول رسیدگی حقوقی» مطالبه اجرت المثل ایام تصرف از زوج ۲۵۹
نمونه دادخواست تعیین و مطالبه اجرت‌المثل ایام زوجیت مشترک از طرف زن قبل از طلاق ۲۶۰
نمونه تعیین و مطالبه اجرت‌المثل ایام زندگی قبل از طلاق / محکومیت زوج ۲۶۱
«نمونه لایحه دفاعیه خوانده/ جلسه اول رسیدگی حقوقی» مطالبه اجرت المثل زوجیت ۲۶۲
نمونه دادخواست تعیین و مطالبه اجرت‌المثل خدمات انجام شده در طول زندگی مشترک از طرف زوجه بعد از طلاق ۲۶۳
نمونه دادخواست اعلام بطلان صیغه طلاق و سند طلاق "از طرف زوجه" ۲۶۴
«نمونه لایحه تبادل / پاسخ وکیل خواهان به خوانده» اعلام بطلان عقد نکاح به دلیل تعلیق ۲۶۵
نمونه دادخواست تحویل طفل مشترک از طرف مادر / پدر بدواً صدور و اجرای فوری دستور موقت ۲۶۶
نمونه دادخواست استرداد طفل شیرخوار به لحاظ اعتیاد شوهر به مواد مخدر / بدواً صدور دستور موقت (دادرسی فوری) ۲۶۷

نمونه دادخواست الزام به تحویل فرزند مشترک و صدور حکم حضانت بدواً صدور دستور موقت / از طرف پدر / مادر ۲۶۸
نمونه دادخواست سلب حضانت کودک به لحاظ اجبار طفل به تکدی‌گری ۲۶۹
«نمونه لایحه تجدیدنظرخواهی» سلب حضانت ۲۷۰
نمونه دادخواست سلب (لغو) حضانت کودک به لحاظ ابتلاء به بیماری روانی پدر ـ مادر ۲۷۱
نمونه دادخواست سلب (لغو) حضانت طفل مشترک به لحاظ اشتهار پدر مادر به / فساد اخلاق / فحشاء ... ۲۷۲
نمونه دادخواست سلب (لغو) حضانت به لحاظ اعتیاد پدر ـ مادر ۲۷۳
نمونه دادخواست سلب (لغو) حضانت طفل مشترک به لحاظ اعتیاد پدر مادر / به مشروبات الکلی ۲۷۴
نمونه دادخواست سلب (لغو) حضانت طفل مشترک به لحاظ ضرب و جرح بیش از حد متعارف پدر / مادر ۲۷۵
نمونه دادخواست ملاقات فرزند مشترک پدر / مادر ۲۷۶
«نمونه لایحه تبادل مرحله تجدیدنظر حقوقی» تعیین اوقات، زمان و مکان ملاقات با طفل مشترک ۲۷۷
نمونه رأی دادگاه / ملاقات با طفل مشترک ۲۷۸
نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان / اصلاح و تأیید دادنامه بدوی / افزایش مدت زمان ملاقات ۲۷۹
نمونه دادخواست تعدیل و تقلیل مدت زمان ملاقات با طفل مشترک از سوی زوج / زوجه ۲۸۰
نمونه دادخواست تعدیل و افزایش مدت زمان ملاقات با طفل مشترک از سوی زوج / زوجه ۲۸۱
نمونه دادخواست ملاقات طفل مشترک پدر / مادر بدواً صدور دستور موقت مبنی بر ملاقات ۲۸۲
نمونه دادخواست الزام خوانده به رد عین جهیزیه ـ تأمین عین خواسته ۲۸۳
«نمونه لایحه تجدیدنظرخواهی» الزام به استرداد جهاز زوجه متوفی ۲۸۴
نمونه دادخواست الزام خوانده به رد عین جهیزیه بدواً صدور قرار تأمین عین جهیزیه ۲۸۵
نمونه دادخواست مطالبه جهیزیه (زوجه) ۲۸۶
نمونه دادخواست متقابل به خواسته اعسار مطلق از پرداخت خواسته خواهان (دعوای اصلی) ۲۸۷
نمونه دادخواست متقابل / به خواسته اعسار به تقسیط خواسته مهر / چک / سفته / دیه / ضرر و زیان ناشی از جرم / دیون عادی / و ... ۲۸۸
نمونه دعوی اصلی / مطالبه مهر به نرخ روز دعوی متقابل اعسار به تقسیط خواسته (مهر) ۲۸۹
نمونه دادخواست اعسار مطلق از پرداخت اقساط معوقه تعدیل و تقلیل اقساط مقرره (محکوم به) ۲۹۱
نمونه دادخواست تعدیل و افزایش اقساط «محکوم به» ۲۹۲

فصل دهم- مَهر ... ۲۹۸
دعاوی خانوادگی / مَهر ۲۹۹
جدول محاسبه مهر ۳۰۳

نمونه برگ ارسال آگهی به اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی در موارد مجهول‌المکان بودن خوانده..... ۳۰۴
متن آگهی مقرر جهت درج و نشر در روزنامه..... ۳۰۵

فصل یازدهم- «حقوق خانواده» نظریات کمیسیون مشورتی دعاوی خانوادگی ۳۰۶

فصل دوازدهم- دادخواست / درخواست ۳۱۶
نمونه دادخواست واخواهی از دادگاه صادرکننده حکم بدوی ۳۱۷
نمونه دادخواست واخواهی و اعسار از پرداخت هزینه دادرسی..... ۳۱۸
نمونه دادخواست تجدیدنظرخواهی (بدون دخالت وکیل)..... ۳۱۹
نمونه دادخواست تجدیدنظرخواهی و اعسار از پرداخت هزینه دادرسی در مرحله تجدیدنظر ۳۲۰
نمونه دادخواست اعسار از پرداخت هزینه دادرسی مرحله تجدیدنظر / بطلان دعوی..... ۳۲۱
نمونه رأی دادگاه / اعسار در مرحله تجدیدنظرخواهی..... ۳۲۲
نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان / تأیید قرار معترض علیه..... ۳۲۳
نمونه دیگر / اعسار از پرداخت هزینه دادرسی مرحله تجدیدنظر..... ۳۲۴
در بیان اقسام مفهوم / اصول فقه..... ۳۲۵
نمونه درخواست / دادخواست / فرجام‌خواهی نسبت به آراء قطعیت یافته دادگاه نخستین..... ۳۲۸
نمونه دادخواست / درخواست / فرجام‌خواهی نسبت به آراء قطعیت یافته دادگاه نخستین و اعسار از پرداخت هزینه دادرسی مرحله فرجامی..... ۳۲۹
نمونه دادخواست / درخواست / فرجام‌خواهی از آراء قابل فرجام دادگاه تجدیدنظر ۳۳۰
نمونه دادخواست / درخواست / فرجام‌خواهی از آراء قابل فرجام دادگاه تجدیدنظر و صدور قرار تأخیر در اجرای حکم..... ۳۳۱

فصل سیزدهم- واخواهی در امور مدنی نمونه لایحه واخواهی ۳۳۲
«نمونه لایحه دفاعیه واخوانده/ جلسه اول رسیدگی واخواهی با اعلام وکالت» اعلام بطلان عقد مورخ ..... بدلیل فقدان قصد..... ۳۳۳

فصل چهاردهم- تعیین و حساب مواعد ۳۳۵
مستخرج از قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱ مجلس شورای اسلامی..... ۳۳۶

فصل پانزدهم- درخواست‌های حقوقی ـ لوایح حقوقی ۳۳۷

نمونه اخطاریه دادگاه به وکیل معزول..... ۳۴۱

نمونه رأی دادگاه مبنی بر تملیک مورد مزایده..... ۳۶۹

معنی و مفهوم دستور انتقال سند / حکم تملیک..... ۳۷۰

فصل شانزدهم- دفتر اوّل / قرارهای حقوقی ۳۷۲

فصل هفدهم- دعاوی مربوط به خانواده ۳۹۷

نمونه مطالبه مَهر به نرخ روز..... ۳۹۸

نمونه مطالبه مَهر / ۵۰۰ عدد سکه بهار آزادی..... ۳۹۹

نمونه مطالبه مَهر / صدور حکم بر بطلان دعوی زوجه..... ۴۰۰

نمونه مطالبه عین مهر ۲۰۰ عدد سکه بهار آزادی..... ۴۰۱

نمونه مطالبه مهر به نرخ روز / رأی حضوری و قطعی..... ۴۰۲

نمونه دعوی مرتبط اوّل / مطالبه مهر (وجه نقد)..... ۴۰۳

نمونه اعسار به تقسیط مهر (وجه نقد)..... ۴۰۴

نمونه دعوی مرتبط اول / نمونه مطالبه مهر ۴۱۴ عدد سکه تمام بهار آزادی..... ۴۰۵

نمونه دعوی مرتبط دوم / اعسار به تقسیط «محکومٌ‌به» (۴۱۴ عدد سکه تمام بهار آزادی)..... ۴۰۶

در بیان ابراء..... ۴۰۷

«نمونه لایحه تجدیدنظرخواهی» رجوع از هبه / ابراء / حق دینی / عین معین..... ۴۰۹

«نمونه لایحه تبادل / پاسخ وکیل خواهان به خوانده» (در جلسه اول رسیدگی حقوقی/ مطالبه مهر / ابراء)..... ۴۱۱

نمونه رأی دیوان عالی کشور / ابراء- هبه- معوض..... ۴۱۳

فصل هیجدهم- دعاوی مرتبط خانوادگی «شماره یک» ۴۱۶

نمونه دعوی اول / مطالبه مهر به نرخ روز..... ۴۱۷

نمونه دعوی دوّم / مطالبه نفقه معوقه / قطعیت حکم در مرحله بدوی (حکم انفاق)..... ۴۱۸

نمونه دعوی سوم / اعسار از پرداخت هزینه دادرسی دعوی رد عین جهیزیه..... ۴۱۹

نمونه دعوی چهارم / الزام خوانده به رد عین جهیزیه زوجه..... ۴۲۰

نمونه دعوی پنجم / تجدیدنظرخواهی از دادنامه / صدور قرار رد تجدیدنظرخواهی..... ۴۲۱

فصل نوزدهم- دعاوی مرتبط خانوادگی «شماره دو» ۴۲۲

نمونه دعوی مرتبط اوّل / مطالبه نفقه زوجه و اقارب (معوقه) / رد خواسته (ناشزه بودن زوجه).....۴۲۳

فصل بیستم- مستخرج از کتاب تحریرالوسیله حضرت امام خمینی (ره) «فصل در قسمت نشوز و شقاق» ۴۲۹

نمونه دعوی مرتبط دوّم / مطالبه الباقی مهر ما فی القباله.....۴۳۵

فصل بیست و یکم- دعاوی مرتبط خانوادگی «شماره ۳» ۴۳۶

نمونه دعوی اول / اعسار به تقسیط مهر (محکوم به).....۴۳۷

نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان .... / تأیید دادنامه معترض علیه.....۴۳۹

نمونه دعوی دوم / دادخواست طلاق از ناحیه زوج (رِجعی).....۴۴۰

فصل بیست و دوم- دعاوی مرتبط خانوادگی «شماره چهار» ۴۴۲

نمونه دعوی اوّل / مطالبه نفقه معوقه تا صدور حکم زوجه منکوحه غیرمدخوله / حق حبس.....۴۴۳

نمونه دعوی دوّم / مطالبه مهر به نرخ روز و سکه ب هار آزادی (توأمان) «زوجه منکوحه غیرمدخوله».....۴۴۵

نمونه دعوی سوم / ختم دعوا / گواهی عدم امکان سازش (طلاق توافقی) / بائن / منکوحه غیرمدخوله.....۴۴۷

«رگ برگ».....۴۴۸

فصل بیست و سوم- دعاوی مرتبط خانوادگی مطالبه مهر (سکه بهار آزادی) در عقد نکاح منقطع «شماره پنج» ۴۴۹

نمونه دعوی اول / مطالبه مهر در (عقد نکاح موقت / منقطع) سکه بهار آزادی طرح قدیم ۳۶۷ عدد.....۴۵۰

رگ برگ / چند نکته کلیدی.....۴۵۱

نمونه دعوی دوّم / اعسار به تقسیط محکوم به (مهر) ـ نکاح منقطع.....۴۵۲

نمونه دعوی سوم / (رد عین مال) طلاجات ..... / شورای حل اختلاف.....۴۵۳

نمونه رأی مرجع تجدیدنظر (دادگاه عمومی محل) در احکام صادره از شورای حل اختلاف / ردّ خواسته.....۴۵۴

رگ برگ / چند نکته کلیدی.....۴۵۵

فصل بیست و چهارم- دعاوی مرتبط خانوادگی «شماره شش» ۴۵۸

نمونه دادخواست مطالبه مهر / سکه بهار آزادی / از طرف لیلی.....۴۵۹

نمونه نتیجه دعوی اول «مطالبه مهر / ۳۶۵ عدد سکه بهار آزادی..... ۴۶۰
نمونه دادخواست اعسار به تقسیط مهر لیلی (محکومٌ‌به) از طرف مجنون..... ۴۶۱
نمونه نتیجه دعوی دوم / اعسار به تقسیط «محکوم به» (مهر)..... ۴۶۲
نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان / تأیید دادنامه بدوی..... ۴۶۳
نمونه دعوی سوم / تعدیل و تقلیل اقساط مهر (نوبت اول)..... ۴۶۴
نمونه دادخواست دعوی چهارم / تعدیل و تقلیل اقساط مهر (نوبت دوّم)..... ۴۶۵
نمونه تعدیل و تقلیل اقساط مهر (نوبت دوم)..... ۴۶۶
نمونه دعوی پنجم / مطالبه نفقه معوقه زوجه (حکم انفاق)..... ۴۶۷
نمونه دعوی ششم الزام به رد عین جهیزیه مقوّم بر / ۳۱۰ هزار تومان..... ۴۶۹
نمونه دعوی هفتم «تمکین» عام و خاص..... ۴۷۰
نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان / تأیید دادنامه بدوی..... ۴۷۱
نمونه دعوی هشتم «طلاق توافقی لیلی و مجنون»..... ۴۷۲

فصل بیست و پنجم- دعاوی مرتبط خانوادگی / طلاق تابعین دولت جمهوری اسلامی ایران «شماره هفت»..... ۴۷۳

نمونه طلاق رِجعی / همسر دوّم زوج..... ۴۷۴
نمونه دادخواست طلاق / بانوی تبعه کشور بیگانه (همسر اول)..... ۴۷۷
نمونه رأی طلاق بانوی تبعه کشور بیگانه / خُلع / طلاق قضائی..... ۴۷۹
نمونه لایحه دفاعیه در خصوص اعتراض به رأی طلاق..... ۴۸۰
نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان / تأیید دادنامه بدوی..... ۴۸۳
نمونه اخطاریه دفترخانه طلاق..... ۴۸۵
نمونه حکم طلاق / عسر و حرج / طلاق قضائی..... ۴۸۶
نمونه دادخواست اعلام بی اعتباری اثر تملیک..... ۴۹۸

فصل بیست و ششم- نظریات مشورتی «ثبت در ازدواج»..... ۴۹۹

نمونه دادخواست الزام خوانده به رد عین لوازم منقول از طرف زوج..... ۵۰۳
نمونه دادخواست متقابل به خواسته مطالبه اجرت‌المثل ایام تصرف..... ۵۰۴
نمونه دعوی اصلی / استرداد اثاثیه / دعوی تقابل مطالبه اجرت‌المثل منافع..... ۵۰۵
نمونه دادخواست تعیین و مطالبه اجرت‌المثل ایام تصرف زوج نسبت به آپارتمان مشاع و سهمی زوجه..... ۵۱۰

نمونه رأی دادگاه / محکومیت خوانده به پرداخت اجرت‌المثل..... ۵۱۳
نمونه رأی دادگاه / رد دعوی مطالبه اجرت‌المثل از طرف زوجه..... ۵۱۴
نمونه حکم دادگاه / رد دعوی مطالبه اجرت‌المثل زوجه بعلت وجود «استتار ارتکازی»..... ۵۱۵

فصل بیست و هفتم- طلاق توافقی ۵۱۶
نمونه فرم خام گواهی عدم امکان سازش..... ۵۱۷
نمونه فرم خام / طلاق توافقی..... ۵۱۸
نمونه طلاق توافقی / خلع..... ۵۱۹
نمونه طلاق توافقی / بائن / منکوحه غیرمدخوله..... ۵۲۰
نمونه طلاق توافقی / خلع..... ۵۲۱
نمونه طلاق توافقی / خلع از قسم بائن..... ۵۲۲
نمونه طلاق توافقی / خلع / گزارش اصلاحی..... ۵۲۳
نمونه طلاق توافقی / خلع..... ۵۲۴
نمونه طلاق توافقی / خلع..... ۵۲۵
نمونه طلاق توافقی / صدور گزارش اصلاحی سال ۱۳۷۴..... ۵۲۶

فصل بیست و هشتم- برگرفته از کتاب تحریرالوسیله حضرت امام خمینی (ره) «کتاب خُلع و مُبارات» ۵۲۷

فصل بیست و نهم- دعاوی خانوادگی (طلاق خلع) «طلاق قضایی» ۵۳۴
نمونه رأی در خصوص طلاق خلع / طلاق قضائی..... ۵۳۵
نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان در خصوص طلاق خلع (نقض رأی طلاق و صدور حکم بر بطلان دعوی).۵۳۶
نمونه دادخواست طلاق بلحاظ اعتیاد خوانده به کراک / شرط ضمن عقد نکاحیه..... ۵۳۷
نمونه رأی طلاق قضائی به لحاظ تخلف از شرایط ضمن عقد نکاح..... ۵۳۹
نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان / تأیید رأی طلاق دادگاه بدوی..... ۵۴۰

فصل سی‌ام- دعاوی خانوادگی طلاق خُلع / عقدنامه عادی / زوجه تبعه افغانستان ۵۴۱
آئین نامه ازدواج مردان ایرانی با زنان خارجی آواره (دارندگان کارت هویت ویژه اتباع خارجی) مصوب ۱۳۸۲/۱/۲۱..... ۵۴۲

نمونه دعوی طلاق خلع / زوجه تبعه افغانستان / عقدنامه عادی ۵۴۳
نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان..... / تأیید دادنامه بدوی ۵۴۵
نمونه دادخواست طلاق / عدم اجرای عدالت بین همسران ۵۴۶

فصل سی و یکم- بخشی از قانون مدنی افغانستان ۵۵۰

فصل سی و دوم- دعاوی خانوادگی «طلاق قضائی» ۵۷۹
نمونه دعوی طلاق خلع ۵۸۰

فصل سی و سوم- آراء محاکم خانواده ۵۸۲
نمونه ارجاع دادخواست طلاق به شورای حل اختلاف ۵۸۳
نمونه ارجاع پرونده به مرجع قضایی ۵۸۴
نمونه قرار عدم صلاحیت به رسیدگی از طرف شورا ۵۸۵
نمونه درخواست طلاق / صدور قرار رد دعوی خواهان به‌لحاظ عدم تودیع دستمزد داور ۵۸۶
نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان ... / نقض قرار و اعاده دادنامه معترض علیه به دادگاه بدوی ۵۸۷

فصل سی و چهارم- دعاوی مختلف خانوادگی انواع طلاق / خلع / بائن / طلاق قضائی ۵۸۸
نمونه / طلاق خلع / بعلت تخلف زوج «ازدواج مجدد بدون استجازه همسر اول و حکم دادگاه» / طلاق قضائی ۵۸۹
نمونه طلاق توافقی / بائن / زوجه یائسه ۵۹۱
نمونه طلاق قضائی / خلع ۵۹۲
نمونه دعوی طلاق خلع / توافق در پرداخت نفقه آتی اقارب ۵۹۳

فصل سی و پنجم- مفاهیم ۵۹۴

فصل سی و ششم- اثبات زوجیت ۵۹۹
نمونه دعوی اثبات زوجیت دائم ۶۰۰
نمونه دعوی اثبات زوجیت دائم و الزام به ثبت آن ۶۰۱
نمونه دعوی "الزام خوانده به ثبت رسمی واقعه نکاح دائم" «سند ازدواج عادی» ۶۰۲

نمونه دادخواست مطالبه مهر توسط زوجه «ملیت افغانستان» بدواً با اثبات زوجیت ۶۰۳
نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان..... / تأیید دادنامه بدوی (اثبات زوجیت دائم با متوفی)..... ۶۰۴
نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان / ثبوت دائمی بودن علقه زوجیت / تأیید دادنامه بدوی / (اصل بر دوام یا انقطاع نکاح)..... ۶۰۵

فصل سی و هفتم- مستخرج از جلد چهارم کتاب تحریرالوسیله «فصل در عقد نکاح و احکام آن» ۶۰۷
«فصل در عقد نکاح و احکام آن»..... ۶۰۸

فصل سی و هشتم- شرحی مختصر در اقسام طلاق ۶۱۳

فصل سی و نهم- گفتاری در طلاق و انواع آن بانضمام: مواد تخصصی خانواده در قانون مدنی ۶۱۷
«گفتاری در طلاق»..... ۶۳۸
اعلام ارتداد فطری خوانده و سپس صدور حکم بر تحریم از ارث..... ۶۵۱

فصل چهلم- دعاوی مربوط به خانواده «حضانت» ۶۵۲
نمونه دادخواست تعدیل و تقلیل مدت و اوقات ملاقات با طفل مشترک..... ۶۵۳
نمونه رأی دادگاه / تعدیل و تقلیل مدت ملاقات طفل مشترک..... ۶۵۴
نمونه دادخواست تعدیل و افزایش مدت و اوقات ملاقات با طفل مشترک..... ۶۵۵
نمونه رأی دادگاه / اجبار پدر، به تحویل گرفتن حضانت فرزند خود..... ۶۵۶

فصل چهل و یکم- آراء محاکم خانواده حضانت (مرتبط) ۶۵۷
دعوی اوّل / دستور موقت / تحویل فوری طفل به مادر..... ۶۵۸
دعوی دوّم / الزام زوج به تحویل فرزند مشترک به زوجه به منظور حضانت..... ۶۵۹
مرحله واخواهی / پاسخ پزشکی قانونی بلامانع بودن ادامه حضانت زوجه..... ۶۶۰
رگ برگ / چند نکته کلیدی (حضانت)..... ۶۶۲

فصل چهل و دوّم- «دعاوی مربوط به خانواده» فسخ نکاح بعلت بیماری «MS» (پرونده اول) ۶۶۵
نمونه رأی دادگاه / در مورد درخواست تأیید و تنفیذ فسخ نکاح رسمی «دعوی مرتبط اول» علیه زوجه..... ۶۶۶

نمونه رأی دادگاه / مطالبه مهر به تعداد یکصد و پنجاه عدد سکه بهار آزادی مقوّم بر ۱۱ میلیون ریال «دعوی مرتبط دوم» علیه زوج ۶۶۸
نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان / تأیید دادنامه بدوی (مهر) ۶۶۹
نمونه الزام به رد عین جهیزیه مقوّم بر ۵۰۱ میلیون ریال دعوی مرتبط سوم علیه زوج / اقراری / قطعی ۶۷۰

فصل چهل و سوم- تأیید و تنفیذ (اعلام) فسخ نکاح بعلت بیماری صرع (پرونده دوّم) ۶۷۲
(برگرفته از قانون مدنی) ۶۷۳
نمونه درخواست تأیید و تنفیذ (اعلام) فسخ نکاح بعلت بیماری «صرع» زوجه ۶۷۴

فصل چهل و چهارم- برگرفته از کتاب تحریرالوسیله حضرت امام (ره) «گفتاری در عیوب باعث خیار فسخ» و «گفتار در تدلیس» ۶۷۵
رگ برگ / چند نکته کلیدی ۶۸۲

فصل چهل و پنجم- انحلال نکاح طلاق / فسخ نکاح / بذل مدت ۶۸۵

فصل چهل و ششم- دعاوی مربوط به خانواده «الزام به تمکین» ۶۹۲
نمونه دعوی الزام به تمکین / قرار ابطال دادخواست خواهان ۶۹۳
نمونه رأی دادگاه / صدور حکم بر تمکین ۶۹۴
نمونه رأی تمکین / ابطال دادخواست به لحاظ عدم تهیه وسیله اجرای قرار معاینه محل ۶۹۵
رگ برگ / چند نکته ۶۹۶
«نمونه لایحه دفاعیه خوانده/ جلسه اول رسیدگی حقوقی» الزام به تمکین خاص زوجه باکره ۶۹۷

فصل چهل و هفتم- دعاوی خانوادگی / تعیین تکلیف ـ نفقه ماهیانه ـ نفقه معوقه ۶۹۹
نمونه رأی ـ تعیین تکلیف / سال ۱۳۷۹ ۷۰۰
نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان / تأیید دادنامه بدوی ۷۰۱
نمونه رأی دادگاه / مطالبه نفقه معوقه زوجه، نفقه آتی اقارب، تهیه مسکن و ۷۰۲
نمونه مطالبه نفقه معوقه ۷۰۶
نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان ... / صدور قرار رد تجدیدنظرخواهی به لحاظ قلّت ارزش خواسته کمتر از ۳ میلیون ریال ۷۰۷
نمونه رأی مطالبه نفقه معوقه ۷۰۸

فصل چهل و هشتم- دعاوی خانواده / ترک انفاق / کیفری ۷۰۹

نمونه شکایت کیفری / ترک انفاق..... ۷۱۰

نمونه صدور قرار مجرمیت متهم به اتهام فحاشی و تهمت صدور قرار منع تعقیب به اتهام ترک انفاق..... ۷۱۱

نمونه رأی دادگاه / ترک انفاق (کیفری)..... ۷۱۲

نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان / نقض و صدور حکم برائت در قسمت مربوط به ترک انفاق / تأیید دادنامه، بدوی در قسمت توهین و فحاشی..... ۷۱۳

نمونه شکایت متقابل / ترک انفاق / عدم ثبت واقعه ازدواج موقت / افتراء دخالت در زندگی زناشویی / شهادت کذب..... ۷۱۴

نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان / رد درخواست تجدیدنظر «ارشاد قضائی»..... ۷۱۵

نمونه ترک انفاق / کیفری..... ۷۱۶

نمونه ترک انفاق / کیفری..... ۷۱۷

نمونه ترک انفاق / کیفری..... ۷۱۸

فصل چهل و نهم- چند نمونه از دعاوی خانواده (مرتبط) ۷۱۹

نمونه رأی دادگاه / محکومیت زوج به پرداخت بخشی از مهر..... ۷۲۰

نمونه رأی دادگاه / صدور قرار عدم استماع دعوی اعسار زوج..... ۷۲۱

نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان / نقض دادنامه و صدور حکم بر اعسار و تقسیط..... ۷۲۲

نمونه رأی الزام به تمکین / صدور رأی بر رد دعوی..... ۷۲۳

نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان / نقض و صدور حکم بر الزام زوجه به تمکین..... ۷۲۴

نمونه مطالبه جهیزیه به استناد شهادت شهود و غیره / بدون سیاهه..... ۷۲۵

نمونه رأی دادگاه / رفع ممنوعیت جهت ادامه تحصیل (ایفای تعهد)..... ۷۲۷

نمونه رأی دادگاه / محکومیت به پرداخت مهر..... ۷۲۸

نمونه رأی دادگاه / قبول اعسار و تقسیط محکوم به..... ۷۲۹

نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان / تأیید دادنامه بدوی..... ۷۳۰

نمونه رأی دادگاه / ملاقات فرزند..... ۷۳۱

نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان / تأیید همراه با اصلاح دادنامه بدوی..... ۷۳۲

نمونه رأی دادگاه / تغییر زمان ملاقات با طفل مشترک..... ۷۳۳

نمونه رأی دادگاه / افزایش زمان ملاقات با طفل..... ۷۳۴

نمونه رأی دادگاه / تعدیل و تقلیل اقساط ماهیانه..... ۷۳۵

نمونه رأی دادگاه / حکم بر بطلان دعوی اعسار به تقسیط خواهان..... ۷۳۶

نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر / نقض و صدور حکم بر اعسار به تقسیط مهر..... ۷۳۷
نمونه رأی دادگاه / حکم بر بطلان دعوی الزام به تمکین خواهان..... ۷۳۸
نمونه رأی دادگاه تجدیدنظر استان / تأیید دادنامه بدوی..... ۷۳۹
نمونه رأی دادگاه / گواهی عدم امکان سازش..... ۷۴۰

فصل پنجاهم- «فصل در نفقه و هزینه زندگی» مستخرج از کتاب تحریرالوسیله حضرت امام خمینی(ره) ۷۴۲

فصل پنجاه و یکم- دعاوی مرتبط خانواده ۷۵۵
نمونه تصمیم دادگاه / اعمال ماده ۲ قانون نحوه اجرای محکومیتهای مالی مصوب (۱۳۷۷ / منسوخ)..... ۷۵۶
نمونه دعوی مرتبط اول / اعسار به تقسیط مهر (محکوم به)..... ۷۵۷
نمونه دعوی مرتبط دوّم / ترک انفاق / کیفری..... ۷۵۸
نمونه رأی دادگاه / مطالبه نفقه معوقه..... ۷۵۹
نمونه رأی دادگاه / رد دعوی مطالبه اجرت‌المثل زوجه..... ۷۶۱

فصل پنجاه و دوّم- تعریف نفقه و ۷۶۳

فصل پنجاه و سوم- نمونه رأی داور در دعاوی خانوادگی / عدم امکان سازش ۷۷۳
نمونه "رأی داور" در دعاوی خانواده / عدم امکان سازش..... ۷۷۴
رگ برگ / چند نکته کلیدی (گواهی عدم امکان سازش ـ داوری)..... ۷۷۶

فصل پنجاه و چهارم- انواع سند ازدواج ۷۷۹
نمونه "سند نکاحنامه عادی"..... ۷۸۰
نمونه سند نکاحنامه رسمی..... ۷۸۳
نمونه سند نکاحنامه "رونوشت سند ازدواج"..... ۷۸۶
نمونه دادخواست مطالبه مهر عندالاستطاعه ۷۸۷

فصل پنجاه و پنجم- «فصل در مهریّه» برگرفته از کتاب تحریرالوسیله حضرت امام خمینی (ره) ۷۸۸
نمونه اوراق دفاتر ازدواج و طلاق..... ۸۰۴

نمونه گواهی ثبت و اجرای صیغه طلاق رِجعی..... ۸۰۵
نمونه گواهی ابلاغ و قطعیت دادنامه طلاق در دادگاه / به دفترخانه طلاق..... ۸۰۶

فصل پنجاه و ششم- در سهم‌الارث زوجین ۸۰۷
نمونه مطالبه مهر از ماترک زوج متوفی تعداد ۱۲۸۰ سکه بهار آزادی..... ۸۱۱
رگ برگ / نکات کلیدی..... ۸۱۳

فصل پنجاه و هفتم- درخواست‌های حقوقی و اجرای احکام ۸۱۹
نمونه تصمیم دادگاه در مورد اجرا حکم غیابی..... ۸۲۱

فصل پنجاه و هشتم- نحوه اعمال ماده ۳ قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مصوب ۱۳۹۴ ..... ۸۳۰
نمونه تصمیم دادگاه / اعمال ماده ۳..... ۸۳۱
نمونه برگ جلب در امور حقوقی..... ۸۳۲
نمونه نامه معرفی محکوم‌علیه مجلوب به زندان..... ۸۳۳

فصل پنجاه و نهم- اجرای احکام مدنی «نیم عشر دولتی» ۸۳۴
نمونه برگ اخطار به محکوم علیه جهت پرداخت نیم عشر دولتی..... ۸۳۵

فصل شصتم- اجرای احکام مدنی انواع آگهی مزایده فروش اموال منقول / غیرمنقول ۸۳۶
برگرفته از قانون اجرای احکام مدنی مصوب ۱۳۵۶..... ۸۳۷
نمونه آگهی مزایده فروش (اموال غیرمنقول): ۴۲/۷۱ سهم از صد سهم ششدانگ یک دستگاه آپارتمان..... ۸۵۰
نمونه آگهی مزایده فروش (اموال غیرمنقول): ۷۲٪ از ششدانگ یک دستگاه آپارتمان..... ۸۵۱
نمونه آگهی مزایده فروش (اموال غیرمنقول) نوبت اول..... ۸۵۳
نمونه آگهی مزایده فروش (اموال غیرمنقول) نوبت دوم..... ۸۵۴
نمونه آگهی مزایده فروش در اموال غیرمنقول یک قطعه باغ انگور و زمین گندم..... ۸۵۵
نمونه آگهی مزایده فروش اموال غیرمنقول یک باب ساختمان (قولنامه‌ای) "فاقد سند مالکیت"..... ۸۵۶
نمونه آگهی مزایده فروش (اموال غیرمنقول) دستور ضبط وثیقه یک باب ساختمان دارای سند مالکیت..... ۸۵۷
نمونه آگهی مزایده فروش (اموال منقول)..... ۸۵۸
نمونه آگهی مزایده فروش اموال منقول..... ۸۵۹

نمونه آگهی مزایده اموال غیرمنقول فاقد سابقه ثبتی (مرحله اول)..... ۸۶۰
نمونه آگهی مزایده اموال غیرمنقول (مرحله اول)..... ۸۶۱
نمونه آگهی مزایده اموال غیرمنقول (مرحله دوم)..... ۸۶۲
نمونه آگهی مزایده فروش اموال غیرمنقول (مرحله اول)..... ۸۶۳
نمونه دادخواست مطالبه خسارات ناشی از تأخیر در اجرای حکم (محکوم به)/ دیه / چک / سفته / حواله / برات / ضرر و زیان ناشی از جرم / ارش / غرامات و خسارات / و..... ۸۶۴

فصل شصت و یکم- نظریات مشورتی اداره حقوقی قوه قضاییه «اجرای احکام مدنی»..... ۸۶۵

فصل شصت و دوم- ملّخص قواعد فقه و حقوق ۸۷۷

اصطلاحات حقوقی در حقوق مدنی ـ کیفری..... ۸۷۸

مقدمه

اگر ازدواج بر صخره استوار یگانگی بنا نشده باشد نمی‌تواند پابرجا بماند. زن و شوهر باید یک روح باشند در دو بدن. عیسی مسیح گفت:

«**مرد و زن، هر دو یک تن خواهند شد. بنابراین، بعد از آن، دو نیستند بلکه یک تن هستند. پس آنچه را خدا پیوست، انسان جدا نسازد.**»

تا زن و شوهر همفکر و همدل نباشند و در عالم ذهنیِ واحدی زندگی نکنند، به ناچار باید از هم جدا شوند.

اندیشه دارای طیف یا تموجی است بینهایت نیرومند؛ و آدمی به سوی آفریده‌های اندیشه خویش کشیده می‌شود.

مثلاً زن و مردی پیمان زناشویی بستند و به ظاهر بسیار خوشبخت بودند. مرد به موفقیت رسید و با سلیقه‌تر شد. اما هشیاریِ زن تکان نخورد و همان‌جایی که بود ماند. از این رو، در محدودیت می‌زیست. هرگاه مرد به خرید می‌رفت، به سراغ عالی‌ترین فروشگاه‌ها می‌رفت و اعتنایی به بهای آنها نمی‌کرد. هرگاه زن به خرید می‌رفت، به سراغ مغازه‌های حراجی و قیمت‌های نازل می‌رفت.

دنیای فکری مرد، «**بالا شهری**» بود و دنیای فکری زن، «**پایین شهری**». عاقبت نیز چاره‌ای جز جدایی نبود. اغلب این‌گونه جدایی را در زندگی مردان ثروتمند و موفقی که بعدها همسر وفادار سخت‌کوش صرفه‌جوی خود را ترک می‌کنند دیده‌ایم. زن باید با جاه‌طلبی‌ها و ذوق و سلیقه شوهرش همگام و هم‌پرواز باشد و در عالم ذهنیِ او زندگی کند. «**زیرا آدمی همچنان است که در دل خود می‌پندارد.**»

برای هر انسانی «**نیمه‌ای دیگر**» یا انتخاب الهی وجود دارد.

این دو به یک عالم ذهنی تعلق دارند. این دو را خدا به هم پیوند داده است. پس احدی جدایشان نخواهد و نتواند کرد.
این جفت یکی خواهد شد.
زیرا طرح الهیِ هشیاری برتر آنها همسان است.

ادامه مقدمه را با درج یک نامه عاشقانه بسیار خواندنی از زن جوانی که حدود صد سال پیش شوهرش جهت تحصیل به خارج رفته است، به اتمام می‌رسانم.
این نامه اکنون در «کتابخانه وزیری یزد» نگهداری می‌شود:

بسم المعطّرُ الحبیب

تصدقت گردم،
دردت به جانم،
من که مُردم وُ زنده شدم تا کاغذتان برسد، این فراقِ لا کردار هم مصیبتی شده،
زن جماعت را کارِ خانه وُ طبخ وُ رُفت و روب وُ وردار و بگذار نکُشد،
همین، بی‌همدمی و فراق می‌کُشد.
مرقوم فرموده بودید به حبس گرفتار بودید، در دلمان انار پاره شد.
پری‌دُخت تو را بمیرد که مَردش اسیر امنیه چی‌ها بوده و او بی‌خبر، در اتاق شانهٔ نقره به زلف می‌کشیده!!!..
حیّ لایموت به سر شاهد است که حال و احوال دل ما هم کم از غرفهٔ حبس شما نبوده است.
اوضاع مملکت خوب نیست؛
کوچه به کوچه مشروطه‌چی چنان نارنج‌هایی چروک و از شاخه جدا بر اشجار و الوار در شهر آویزانند وُ جواب آزادی خواهی، داغ و درفش است وُ تبعید و چوب و فلک...!!!
دلمان این روزها به همین شیشهٔ عطری خوش است که از فرنگ مرسول داشته‌ایدُ
شب به شب بر گیس می‌مالیم...!!!
سیّد محمود جان، مادیان یاغی و طغیان‌گری شده‌ام که نه شلاق و توپ و تشر آقاجانمان راممان می‌کند و نه قند و نوازش بیگم باجی

عرق همه را درآورده‌ام و رکاب نمی‌دهم، بماند که عرق خودم هم درآمده.

می‌دانید سَیّدجان،

زن جماعت بلوغاتی که شد، دلش باید به یک جا قُرص باشد، صاحب داشته باشد،

دلِ بی‌صاحاب، زود نخ‌کش می‌شود، چروک می‌شود، بوی نا می‌گیرد، بید می‌زند.

دلْ ابریشم است.

نه دست و دلم به دارچین‌نویسی روی حلوا و شُله‌زرد می‌رود، نه شوق وَسمه وُ سرخاب وُ سفیدآب داریم.

دیروزِ روز بیگم باجی، ابروهایمان را گفت پاچهٔ بُز.

حق هم دارد، وقتی که آنکه باید باشد و نیست، چه فرق دارد، پاچهٔ بُز بالای چشم‌مان باشد یا دُم موش و قیطانِ زر.

به قول آقاجانمان؛

دیده را فایده آن است که دلبر بیند.

شما که نیستید وُ خمرهٔ سکنجبین قزوینی که باب میلتان بود بماند، در زیر زمین مطبخ و زهر ماری نشود کار خداست.

چلّه‌ها بر او گذشته، بر دل ما نیز.

عمرم روی عمرتان آقا سَیّد،

به جدّتان که قصد جسارت و غُر زدن ندارم ولی به واللّه بس است،

به گمانم آنقدری که در فالکوتهٔ طب پاریس طبابت آموخته‌اید که به علاج بیماری فراق حاذق شده باشید،

بس کنید،

به یزد مراجعت فرمایید وُ به داد دل ما برسید،

تیمارش کنید وُ بعد دوباره برگردید.

دلخوشکُنکِ ما همین مراسلات بود که مدّتی تأخیر افتاد وُ شیشهٔ عطری که رو به اتمام است.

زن را که می‌گویند **ناقص‌العقل** است، درست هم هست؛

عقل داشتیم که پیرهن‌تان را روی بالش نمی‌کشیدیم وُ گره از زلف وا کنیم وُ بر آن بخُسبیم.

شما که مَردید، شما که عقل‌تان اَتَم وُ اَکمل است،

شما که فرنگ دیده‌اید وُ درس طبابت خوانده‌اید، مرسوله مرقوم دارید
و بفرمایید این ضعیفهٔ ناقص‌العقل چه کند...؟؟؟

تصدّقت پری دُخت

بوسه به پیوست است.

این متن را بخوانیم و از آن درس بگیریم، به یکدیگر عشق بورزید و تا دیر نشده قدر هم را به واقع کلمه بما هو قدرشناسی بدانید، زیرا راز یک خانواده خوشبخت این است، اعضای خانواده یاد گرفته‌اند که به یکدیگر عشق بورزند.

نگارنده

جعفر اخترنیا

۱۳۹۱

فصل اول ـ بخش اول

گزیده‌ای از اصول
قانون اساسی
جمهوری اسلامی ایران

بگوئید این جمله در گوش باد چو ایران نباشد تن من مباد

قانون اساسی
جمهوری اسلامی ایران

اصل اول

حکومت ایران جمهوری اسلامی است که ملت ایران، بر اساس اعتقاد دیرینه‌اش به حکومت حق و عدل قرآن، در پی انقلاب اسلامی پیروزمند خود به رهبری مرجع عالیقدر تقلید آیت‌الله العظمی امام خمینی، در همه پرسی دهم و یازدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و هشت هجری شمسی برابر با اول و دوم جمادی‌الاولی سال یکهزار و سیصد و نود و نه هجری قمری با اکثریت ۹۸/۲٪ کلیه کسانی که حق رأی داشتند، به آن رأی مثبت داد.

اصل دوم

جمهوری اسلامی، نظامی است بر پایه ایمان به:

۱- خدای یکتا **(لااله‌الاالله)** و اختصاص حاکمیت و تشریع به او و لزوم تسلیم در برابر امر او.

۲- وحی الهی و نقش بنیادی آن در بیان قوانین.

۳- معاد و نقش سازنده آن در سیر تکاملی انسان به سوی خدا.

٤- عدل خدا در خلقت و تشریع.

۵- امامت و رهبری مستمر و نقش اساسی آن در تداوم انقلاب اسلام.

٦- کرامت و ارزش والای انسان و آزادی توأم با مسؤولیت او در برابر خدا، که از راه:

الف - اجتهاد مستمر فقهای جامع‌الشرایط براساس کتاب و سنت معصومین سلام‌الله علیهم اجمعین،

ب - استفاده از علوم و فنون و تجارب پیشرفته بشری و تلاش در پیشبرد آنها،

ج - نفی هر گونه ستم‌گری و ستم‌کشی و سلطه‌گری و سلطه‌پذیری،

قسط و عدل و استقلال سیاسی و اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی و همبستگی ملی را تأمین می‌کند.

اصل پنجم*[۱]

در زمان غیبت حضرت ولی عصر «عجل الله تعالی فرجه» در جمهوری اسلامی ایران ولایت امر و امامت امت بر عهده فقیه عادل و با تقوی، آگاه به زمان، شجاع، مدیر و مدبر است که طبق اصل یکصد و هفتم عهده‌دار آن می‌گردد.

اصل هفتم

طبق دستور قرآن کریم: «وامرهم شوری بینهم[۲]» و «شاورهم فی‌الامر[۳]» شوراها، مجلس شورای اسلامی، شورای استان، شهرستان، شهر، محل، بخش، روستا و نظایر اینها از ارکان تصمیم‌گیری و اداره امور کشورند.

موارد، طرز تشکیل و حدود اختیارات و وظایف شوراها را این قانون و قوانین ناشی از آن معین می‌کند.

اصل بیست و پنجم

بازرسی و نرساندن نامه‌ها، ضبط و فاش کردن مکالمات تلفنی، افشای مخابرات تلگرافی و تلکس، سانسور، عدم مخابره و نرساندن آنها، استراق سمع و هرگونه تجسس ممنوع است مگر به حکم قانون.

اصل سی و دوم

هیچ‌کس را نمی‌توان دستگیر کرد مگر به حکم و ترتیبی که قانون معین می‌کند. در صورت بازداشت، موضوع اتهام باید با ذکر دلایل بلافاصله کتبا به متهم ابلاغ و تفهیم شود و حداکثر ظرف مدت بیست و چهار ساعت پرونده مقدماتی به مراجع صالحه قضائی ارسال و مقدمات محاکمه، در اسرع وقت فراهم گردد، متخلف از این اصل طبق قانون مجازات می‌شود.

---

[۱]. اصولی که در مقابل آنها علامت * قرار دارد، در بازنگری مصوب ۱۳۶۸ تغییر یافته است.

[۲]. و کارشان بر پایه مشورت با یکدیگر است. [سوره شوری، آیه ۳۸]

[۳]. در کار با آنان مشورت کن. [سوره آل عمران، آیه ۱۵۹]

اصل سی و سوم

هیچ‌کس را نمی‌توان از محل اقامت خود تبعید کرد یا از اقامت در محل مورد علاقه‌اش ممنوع یا به اقامت در محلی مجبور ساخت، مگر در مواردی که قانون مقرر می‌دارد.

اصل سی و چهارم

دادخواهی حق مسلم هر فرد است و هر کس می‌تواند به منظور دادخواهی به دادگاههای صالح رجوع نماید. همه افراد ملت حق دارند این‌گونه دادگاهها را در دسترس داشته باشند و هیچ‌کس را نمی‌توان از دادگاهی که به موجب قانون حق مراجعه به آن را دارد منع کرد.

اصل سی و پنجم

در همه دادگاهها طرفین دعوی حق دارند برای خود وکیل انتخاب نمایند و اگر توانایی انتخاب وکیل را نداشته باشند باید برای آنها امکانات تعیین وکیل فراهم گردد.

اصل سی و ششم

حکم به مجازات و اجراء آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد.

اصل سی و هفتم

اصل، برائت است و هیچ‌کس از نظر قانون مجرم شناخته نمی‌شود، مگر این‌که جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد.

اصل سی و هشتم

هر گونه شکنجه برای گرفتن اقرار و یا کسب اطلاع ممنوع است. اجبار شخص به شهادت، اقرار یا سوگند، مجاز نیست و چنین شهادت و اقرار و سوگندی فاقد ارزش و اعتبار است.

متخلف از این اصل طبق قانون مجازات می‌شود.

اصل سی و نهم

هتک حرمت و حیثیت کسی که به حکم قانون دستگیر، بازداشت، زندانی یا تبعید شده، به هر صورت که باشد ممنوع و موجب مجازات است.

اصل چهلم

هیچ‌کس نمی‌تواند اعمال حق خویش را وسیله اضرار به غیر یا تجاوز به منافع عمومی قرار دهد.

اصل چهل و نهم

دولت موظف است ثروتهای ناشی از ربا، غصب، رشوه، اختلاس، سرقت، قمار، سوءاستفاده از موقوفات، سوءاستفاده از مقاطعه‌کاریها و معاملات دولتی، فروش زمینهای موات و مباحات اصلی، دائر کردن اماکن فساد و سایر موارد غیرمشروع را گرفته و به صاحب حق رد کند و در صورت معلوم نبودن او به بیت‌المال بدهد. این حکم باید با رسیدگی و تحقیق و ثبوت شرعی به وسیله دولت اجرا شود.

اصل شصت و یکم

اعمال قوه قضائیه به وسیله دادگاههای دادگستری است که باید طبق موازین اسلامی تشکیل شود و به حل و فصل دعاوی و حفظ حقوق عمومی و گسترش و اجرای عدالت و اقامه حدود الهی بپردازد.

اصل نودم

هرکسی شکایتی از طرز کار مجلس یا قوه مجریه یا قوه قضائیه داشته باشد، می‌تواند شکایت خود را کتباً به مجلس شورای اسلامی عرضه کند. مجلس موظف است به این شکایات رسیدگی کند و پاسخ کافی دهد و در مواردی که شکایت به قوه مجریه و یا قوه قضائیه مربوط است رسیدگی و پاسخ کافی از آنها بخواهد و در مدت متناسب نتیجه را اعلام نماید و در موردی که مربوط به عموم باشد به اطلاع عامه برساند.

اصل یکصد و چهلم*

رسیدگی به اتهام رئیس جمهور و معاونان او و وزیران در مورد جرائم عادی با اطلاع مجلس شورای اسلامی در دادگاههای عمومی دادگستری انجام می‌شود.

اصل یکصد و چهل و دوم*

دارایی رهبر، رئیس جمهور، معاونان رئیس جمهور، وزیران و همسر و فرزندان آنان قبل و بعد از خدمت، توسط رئیس قوه قضائیه رسیدگی می‌شود که بر خلاف حق، افزایش نیافته باشد.

اصل یکصد و پنجاه و ششم

قوه قضائیه قوه‌ای است مستقل که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسؤول تحقق بخشیدن به عدالت و عهده دار وظایف زیر است:

۱ – رسیدگی و صدور حکم در مورد تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات و اخذ تصمیم و اقدام لازم در آن قسمت از امور حسبیه، که قانون معین می‌کند.

۲ – احیای حقوق عامه و گسترش عدل و آزادیهای شرع

۳ – نظارت بر حسن اجرای قوانین

٤ – کشف جرم و تعقیب مجازات و تعزیر مجرمین و اجرای حدود و مقررات مدون جزائی اسلام

۵ – اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین

اصل یکصد و پنجاه و هفتم*

به منظور انجام مسؤولیت‌های قوه قضائیه در کلیه امور قضائی و اداری و اجرائی مقام رهبری یک نفر مجتهد عادل و آگاه به امور قضائی و مدیر و مدبر را برای مدت پنج سال به عنوان رئیس قوه قضائیه تعیین می‌نماید که عالیترین مقام قوه قضائیه است.

اصل یکصد و پنجاه و هشتم*

وظایف رئیس قوه قضائیه به شرح زیر است:

۱ – ایجاد تشکیلات لازم در دادگستری به تناسب مسؤولیت‌های اصل یکصد و پنجاه و ششم.

۲ – تهیه لوایح قضائی متناسب با جمهوری اسلامی.

۳ – استخدام قضات عادل و شایسته و عزل و نصب آنها و تغییر محل مأموریت و تعیین مشاغل و ترفیع آنان و مانند اینها از امور اداری، طبق قانون.

اصل یکصد و پنجاه و نهم

مرجع رسمی تظلمات و شکایات، دادگستری است. تشکیل دادگاهها و تعیین صلاحیت آنها منوط به حکم قانون است.

اصل یکصد و شصتم*

وزیر دادگستری مسؤولیت کلیه مسائل مربوط به روابط قوه قضائیه با قوه مجریه و قوه مقننه را بر عهده دارد و از میان کسانی که رئیس قوه قضائیه به رئیس جمهور پیشنهاد می‌کند انتخاب می‌گردد.

رئیس قوه قضائیه می‌تواند اختیارات تام مالی و اداری و نیز اختیارات استخدامی غیر قضات را به وزیر دادگستری تفویض کند. در این صورت وزیر دادگستری دارای همان اختیارات و وظایفی خواهد بود که در قوانین برای وزراء به عنوان عالیترین مقام اجرائی پیش‌بینی می‌شود.

اصل یکصد و شصت و یکم*

دیوان عالی کشور به‌منظور نظارت بر اجرای صحیح قوانین در محاکم و ایجاد وحدت رویه قضائی و انجام مسؤولیتهایی که طبق قانون به آن محول می‌شود براساس ضوابطی که رئیس قوه قضائیه تعیین می‌کند تشکیل می‌گردد.

اصل یکصد و شصت و دوم*

رئیس دیوان‌عالی کشور و دادستان کل باید مجتهد عادل و آگاه به امور قضائی باشند و رئیس قوه قضائیه با مشورت قضات دیوان‌عالی کشور آنها را برای مدت پنج‌سال به این سمت منصوب می‌کند.

اصل یکصد و شصت و سوم

صفات و شرایط قاضی طبق موازین فقهی به وسیله قانون معین می‌شود.

اصل یکصد و شصت و چهارم*

قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است بدون محاکمه و ثبوت جرم یا تخلفی که موجب انفصال است به طور موقت یا دائم منفصل کرد یا بدون رضای او محل خدمت یا سمتش را تغییر داد مگر به اقتضای مصلحت جامعه با تصمیم رئیس قوه قضائیه پس از مشورت با رئیس دیوان‌عالی کشور و دادستان کل، نقل و انتقال دوره‌ای قضات بر طبق ضوابط کلی که قانون تعیین می‌کند صورت می‌گیرد.

اصل یکصد و شصت و پنجم

محاکمات، علنی انجام می‌شود و حضور افراد بلامانع است مگر آن‌که به تشخیص دادگاه، علنی بودن آن منافی عفت عمومی یا نظم عمومی باشد یا در دعاوی خصوصی طرفین دعوا تقاضا کنند که محاکمه علنی نباشد.

اصل یکصد و شصت و ششم

احکام دادگاهها باید مستدل و مستند به مواد قانون و اصولی باشد که براساس آن حکم صادر شده است.

اصل یکصد و شصت و هفتم

قاضی موظف است کوشش کند. حکم هر دعوا را در قوانین مدونه بیابد و اگر نیابد با استناد به منابع معتبر اسلامی یا فتاوای معتبر، حکم قضیه را صادر نماید و نمی‌تواند به بهانه سکوت یا نقص یا اجمال یا تعارض قوانین مدونه از رسیدگی به دعوا و صدور حکم امتناع ورزد.

اصل یکصد و شصت و هشتم

رسیدگی به جرائم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیأت منصفه در محاکم دادگستری صورت می‌گیرد. نحوه انتخاب، شرایط، اختیارات هیأت منصفه و تعریف جرم سیاسی را قانون بر اساس موازین اسلامی معین می‌کند.

اصل یکصد و شصت و نهم

هیچ فعل یا ترک فعلی به استناد قانونی که بعد از آن وضع شده است جرم محسوب نمی‌شود.

اصل یکصد و هفتادم

قضات دادگاهها مکلفند از اجرای تصویب نامه‌ها و آئین نامه‌های دولتی که مخالف با قوانین و مقررات اسلامی یا خارج از حدود اختیارات قوه مجریه است خودداری کنند و هرکس می‌تواند ابطال این‌گونه مقررات را از دیوان عدالت اداری تقاضا کند.

اصل یکصد و هفتاد و یکم

هرگاه در اثر تفسیر یا اشتباه قاضی در موضوع یا در حکم یا در تطبیق حکم بر مورد خاص، ضرر مادی یا معنوی متوجه کسی گردد، در صورت تقصیر، مقصر طبق موازین اسلامی ضامن است و در غیر این صورت خسارت به وسیله دولت جبران می‌شود، و در هر حال از متهم اعاده حیثیت می‌گردد.

اصل یکصد و هفتاد و دوم

برای رسیدگی به جرائم مربوط به وظایف خاص نظامی یا انتظامی اعضاء ارتش، ژاندارمری، شهربانی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، محاکم نظامی مطابق قانون تشکیل می‌گردد، ولی به جرائم عمومی آنان یا جرائمی که در مقام ضابط دادگستری مرتکب شوند در محاکم عمومی رسیدگی می‌شود.

دادستانی و دادگاههای نظامی، بخشی از قوه قضائیه کشور و مشمول اصول مربوط به این قوه هستند.

اصل یکصد و هفتاد و سوم*

به منظور رسیدگی به شکایات، تظلمات و اعتراضات مردم نسبت به مأمورین یا واحدها با آئین نامه‌های دولتی و احقاق حقوق آنها، دیوانی به نام دیوان عدالت اداری زیر نظر رئیس قوه قضائیه تأسیس می‌گردد.

حدود اختیارات و نحوه عمل این دیوان را قانون تعیین می‌کند.

اصل یکصد و هفتاد و چهارم*

براساس حق نظارت قوه قضائیه نسبت به حسن جریان امور اجرای صحیح قوانین در دستگاههای اداری سازمانی به نام «سازمان بازرسی کل کشور» زیر نظر رئیس قوه قضائیه تشکیل می‌گردد.

حدود اختیارات و وظایف این سازمان را قانون تعیین می‌کند.

اصولی از قانون اساسی مصوب ۱۳۵۸
که در بازنگری مصوب ۱۳٦۸ تغییر یافته است.

اصل پنجم

در زمان غیبت حضرت ولی عصر «عجل الله تعالی فرجه» در جمهوری اسلامی ایران ولایت امر و امامت امت بر عهده فقیه عادل و با تقوی، آگاه به زمان، شجاع، مدیر و مدبر است که اکثریت مردم او را به رهبری شناخته و پذیرفته باشند و در صورتی که هیچ فقیهی دارای چنین اکثریتی نباشد رهبر یا شورای رهبری مرکب از فقهای واجد شرایط بالا طبق اصل یکصد و هفتم عهده‌دار آن می‌گردد.

اصل پنجاه و هفتم

قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران عبارتند از: قوه مقننه، قوه مجریه و قوه قضائیه که زیر نظر ولایت امر و امامت امت، بر طبق اصول آینده این قانون اعمال می‌گردند. این قوا مستقل از یکدیگرند و ارتباط میان آنها به وسیله رئیس جمهور برقرار می‌گردد.

اصل یکصد و پنجاه و هفتم

به منظور انجام مسؤولیت‌های قوه قضائیه شورائی به نام شورای عالی قضائی تشکیل می‌گردد که بالاترین مقام قوه قضائیه است و وظایف آن به شرح زیر می‌باشد:

۱ـ ایجاد تشکیلات لازم در دادگستری به تناسب مسئولیت‌های اصل یکصد و پنجاه و ششم.

۲ـ تهیه لوایح قضائی متناسب با جمهوری اسلامی.

۳ـ استخدام قضات عادل و شایسته و عزل و نصب آنها و تغییر محل مأموریت و تعیین مشاغل و ترفیع آنان و مانند اینها از امور اداری، طبق قانون.

اصل یکصد و پنجاه و هشتم

شورای عالی قضایی از پنج عضو تشکیل می‌شود:

۱ـ رئیس دیوان عالی کشور.

۲ـ دادستان کل کشور.

۳ـ سه نفر قاضی مجتهد و عادل به انتخاب قضات کشور.

اعضای این شورا به مدت پنج سال و طبق قانون انتخاب می‌شوند و انتخاب مجددشان بلامانع است.

شرایط انتخاب شونده و انتخاب کننده را قانون معین می‌کند.

اصل یکصد و شصتم

وزیر دادگستری مسؤولیت کلیه مسائل مربوط به روابط قوه قضائیه با قوه مجریه و قوه مقننه را بر عهده دارد و از میان کسانی که شورای عالی قضایی به نخست‌وزیر پیشنهاد می‌کند انتخاب می‌گردد.

اصل یکصد و شصت و یکم

دیوان عالی کشور به‌منظور نظارت بر اجرای صحیح قوانین در محاکم و ایجاد وحدت رویه قضائی و انجام مسؤولیتهایی که طبق قانون به آن محول می‌شود براساس ضوابطی که شورای عالی قضائی تعیین می‌کند تشکیل می‌گردد.

اصل یکصد و شصت و دوم

رئیس دیوان‌عالی کشور و دادستان کل باید مجتهد عادل و آگاه به امور قضائی باشند و رهبری با مشورت قضات دیوان عالی کشور آنها را برای مدت پنج سال به این سمت منصوب می‌کند.

اصل یکصد و شصت و چهارم

قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است بدون محاکمه و ثبوت جرم یا تخلفی که موجب انفصال است به طور موقت یا دائم منفصل کرد یا بدون رضای او محل خدمت یا سمتش را تغییر

داد مگر به اقتضای مصلحت جامعه با تصویب اعضای شورای عالی قضائی به اتفاق آراء. نقل و انتقال دوره‌ای قضات بر طبق ضوابط کلی که قانون تعیین می‌کند صورت می‌گیرد.

اصل یکصد و هفتاد و سوم

به منظور رسیدگی به شکایات، تظلمات و اعتراضات مردم نسبت به مأمورین یا واحدها با آئین نامه‌های دولتی و احقاق حقوق آنها، دیوانی به نام دیوان عدالت اداری زیر نظر شورای عالی قضائی تأسیس می‌گردد.

حدود اختیارات و نحوه عمل این دیوان را قانون تعیین می‌کند.

اصل یکصد و هفتاد و چهارم

براساس حق نظارت قوه قضائیه نسبت به حسن جریان امور و اجراء صحیح قوانین در دستگاههای اداری سازمانی به نام «سازمان بازرسی کل کشور» زیر نظر شورای عالی قضائی تشکیل می‌گردد.

حدود اختیارات و وظایف این سازمان را قانون تعیین می‌کند.

نظریه مشورتی شماره ۷/۴۱۵۰ تاریخ ۱۳۷۳/۶/۲۱

هیچیک از مقامات دولتی نمی‌توانند افراد ملت ایران را از حقوقی که قانون اساسی به آنها داده است محروم کنند.

مستخرج از قانون مدنی

ماده ۹۵۸: هر انسان متمتع از حقوق مدنی خواهدبود، لیکن هیچ‌کس نمی‌تواند حقوق خود را اجراء کند مگر اینکه برای این امر اهلیت قانونی داشته باشد.

ماده ۹۵۹: هیچ کس نمی‌تواند بطور کلی حق تمتع و یا حق اجرای تمام یا قسمتی از حقوق مدنی را از خود سلب کند.

ماده ۹۶۰: هیچ کس نمی‌تواند از خود سلب حرّیت کند و یا در حدودی که مخالف قوانین و یا اخلاق حسنه باشد از استفاده از حرّیت خود صرفنظر کند.

فصل اول ـ بخش دوم

دعاوی مالی و غیرمالی
مفهوم و مصادیق آن

ماده (۱) قانون آیین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۷۹

آیین دادرسی مدنی، مجموعه اصول و مقرراتی است که در مقام رسیدگی به امور حسبی و کلیه دعاوی مدنی و بازرگانی در دادگاههای عمومی، انقلاب، تجدیدنظر، دیوانعالی کشور و سایر مراجعی که به موجب قانون موظف به رعایت آن می‌باشند به‌کار می‌رود.

نکته: نگرش ما نسبت به قانون نباید نگرش تعبدی باشد، قانونمندی و اطاعت از آن الزامی است لکن تلاش برای اصلاح آن یک واجب است.

دعاوی مالی و غیر مالی
مفهوم و مصادیق آن

در تشخیص خواسته مالی و غیر مالی هیچ ملاک و ضابطه‌ای از طرف مقنن تعریف نشده و مصادیق آن نیز بصورت حصری بیان نگردیده به همین جهت در تشخیص دعوی مالی از دعوی غیر مالی اختلافات بسیاری وجود داشته و دارد.

در تشخیص دعوی مالی و غیر مالی اگر خواسته ذاتاً و مستقیماً، قابلیت ارزیابی و تقویم داشته باشد آن را در اصطلاح خواسته مالی گویند همانند مطالبه طلب، وجه چک، سفته، برات، حواله و امثالهم.

اگر خواسته دعوی ذاتاً مالی نبوده و قابلیت تقویم به پول رایج را نداشته باشد آن را در اصطلاح خواسته غیر مالی گویند.

توجه می‌دهد: اصل بر غیر مالی بودن دعاوی قرار گرفته و مالی بودن دعوی نیازمند به دلیل و نص است فلذا اگر شک و تردید نمودیم عدم جاری[1] و دعوی را غیر مالی محسوب می‌نمایم.

چرا که مالی دانستن دعاوی نوعی رنج و مشقت و سختی، برای مردم محسوب می‌گردد در برخی کشورهای پیشرفته و ممالک متّرقی و توسعه یافته عمدتاً اصل بر غیر مالی بودن دعاوی قرار گرفته و دعاوی مالی نیز احصاء شده‌اند.

مصادیق دعاوی مالی:

خواسته مالی که تعیین بهای آن در هنگام تقدیم دادخواست مقدور است و نتیجه آن برای خواهان دارای آثار مالی است فلذا خواهان مکلف است خواسته خود را تقویم نماید و در غیر این صورت **به موجب ضمانت اجرای ماده ۵۴ قانون آئین دادرسی مدنی ناظر بر بند (۳) از بُنود حصری ماده ۵۱ قانون آ.د.م.**، ۱۳۷۹ قرار رد دادخواست خواهان از طرف مدیر دفتر دادگاه صادر خواهد شد.

---

[1]. اصل «**عدم**» را در جلد دوم جزایی از مجموعه ۵ جلدی نگارش تألیف نگارنده بخوانید.

۱ـ دعاوی مالی:

۱ـ دعوی مطالبه طلب (وجه نقد) **۲ـ** مطالبه ثمن معامله **۳ـ** مطالبه وجه التزام **۴ـ** مطالبه وجه چک ۵ـ مطالبه وجه سفته **۶ـ** مطالبه وجه برات **۷ـ** مطالبه اجور معوقه **۸ـ** مطالبه کلیه اشیایی که دارای بهای معینی است **۹ـ** مطالبه خسارات ناشی از ضمان قهری **۱۰ـ** مطالبه ضرر و زیان ناشی از جرم **۱۱ـ** مطالبه دیه به طرفیت وراث قاتل **۱۲ـ** مطالبه خسارت تأخیر در تأدیه **۱۳ـ** مطالبه خسارات ناشی از نشت چاه و ترکیدن لوله آب و فاضلاب **۱۴ـ** مطالبه نفقه معوقه **۱۵ـ** مطالبه مهر **۱۶ـ** مطالبه سهم‌الارث به طرفیت احد از وراث یا شخص ثالثی که مال مشخصی از ترکه نزد اوست **۱۷ـ** دعاوی مربوط به حق تالیف، تصنیف، حق اختراع **۱۸ـ** دعاوی مربوط به علائم صنعتی و تجاری **۱۹ـ** کلیه موارد مذکور در ماده **۲۷۷** قانون آئین دادرسی مدنی، قرض، ثمن، مال‌الاجاره، دیه جنایات، نفقه یومیه، ضمان به تلف یا اتلاف همچنین دعاوی که مقصود از آن مال است از قبیل بیع (اموال منقول، غیرمنقول)، صلح، اجاره، هبه، وصیت به نفع مدعی، جنایت خطائی و شبه عمد موجب دیه.

۲ـ خواسته مالی که تعیین (دقیق) آن هنگام تقدیم دادخواست ممکن نیست و می‌توان بنحو علی‌الحساب تقویم و جلب نظر کارشناسان رسمی را طلب نمود:

۱ـ مطالبه ارث **۲ـ** مطالبه اجرت‌المثل **۳ـ** مطالبه غرامات ناشی از مستحقٌ‌للغیر درآمدن مبیع و...

۳ـ خواسته مالی که ظهور در غیر مالی بودن دارد:

۱ـ الزام به تنظیم سند رسمی انتقال زمین / ملک مسکونی / آپارتمان / مغازه /...

۲ـ درخواست تعدیل و افزایش اجاره‌بها **(نظریه مشورتی اداره حقوقی** $\frac{۷/۹۸۴}{۱۳۶۱/۳/۲}$**)**

۳ـ خلع ید **(نظریه مشورتی اداره حقوقی** $\frac{۷/۲۰۲۱}{۱۳۶۲/۵/۸}$**)**

۴ـ دعوی اعتراض به تعیین حد و مرز **(نظریه مشورتی اداره حقوقی** $\frac{۷/۵۱۱۴}{۱۳۶۰/۱۱/۲۴}$**)**

۵ـ دعوی اعتراض به ثبت ملک

۶ـ الزام به تنظیم سند خودرو

۷ـ دعوی افراز، تقسیم و فروش اموال مشاع در صورت اختلاف در مالکیت

۸ـ استرداد لاشه چک / سفته / برات

(نظریه مشورتی اداره حقوقی ۷/۷۸۷۱ / ۱۳۷۷/۶/۲۹ **و رأی اصراری**[۱] ۳۵۴۷ / ۱۳۴۱/۱۱/۳۰)

۹ـ دعوی تقسیم ترکه در صورت اختلاف در مالکیت مورث حین‌الفوت

(نظریه مشورتی اداره حقوقی ۷/۴۷۴۹ / ۱۳۶۲/۱۰/۱۱)

مصادیق دعاوی غیر مالی:

۱ـ دعاوی غیر مالی راجع به خانواده:

الف) صدور حکم طلاق

ب) صدور گواهی عدم امکان سازش

ج) تمکین

د) اثبات زوجیت و انکار آن

و) حضانت

ی) درخواست ازدواج مجدد

ن) الزام به تنظیم سند رسمی ازدواج در احد از دفاتر اسناد رسمی

ه) الزام به ثبت طلاق

م) الزام به ثبت واقعه رجوع از طلاق در ایام عِدّه

ک) درخواست ازدواج موضوع ماده ۱۰۴۳ قانون مدنی

۲ـ دعاوی غیر مالی مربوط به روابط موجر و مستأجر

الف) الزام به تنظیم سند رسمی اجاره

ب) تجویز انتقال منافع مورد اجاره

ج) دعوی مربوط به تخلیه / تجاری ـ مسکونی / کسب و پیشه

د) الزام به تعمیرات اساسی عین مستأجره

و) دعوی فسخ قرارداد اجاره

ی) دعوی عسر و حرج نسبت به اجاره اماکن مسکونی

ن) دعوی بطلان اجاره

هـ) دعوی الزام به انجام شروط مربوط به اوصاف مورد اجاره از قبیل وصل تلفن / آب برق / گاز و...

---

[۱]. رأی اصراری موضوع ماده ۴۰۸ ق.آ.د.م. ۱۳۷۹ ـ آنچنان رأیی است که قابلیت فرجام داشته باشد.

۳ـ دعاوی غیر مالی مربوط به امور حسبی

الف) درخواست صدور حکم موت فرضی

ب) درخواست صدور حکم مهر و موم ترکه

ج) درخواست تحریر ترکه

د) نصب قیم

و) عزل قیم

ی) نصب امین / تعیین امین اموال غایب مفقودالاثر

ن) ضم امین

ه) درخواست صدور گواهی رشد

ک) اخراج ثلث

گ) الزام به تقسیم و فروش ترکه

ق) عزل ولی قهری

س) درخواست صدور حکم سرپرستی فرزند خوانده

ش) گواهی انحصار ورثه

م) تنفیذ وصیت‌نامه عادی

۴ـ دعاوی غیر مالی مربوط به ثبت احوال

الف) تغییر نام کوچک

ب) تغییر نام خانوادگی

ج) ابطال شناسنامه

د) اصلاح شناسنامه

و) ابطال واقعه فوت

ی) اصلاح تاریخ فوت در گواهی فوت

ن) تغییر جنسیت

ه) دعوی ابوت و بنوت

ک) دعوی اثبات رشد و بلوغ

گ) دعوی اثبات سیادت

ق) دعوی اثبات نسب و نفی آن و...

۵ـ سایر دعاوی غیر مالی:

۱ـ دعوی تأمین دلیل

۲ـ تأمین خواسته

۳ـ دستور موقت

۴ـ دعوی اعسار مطلق و اعسار به تقسیط «محکوم به» / تعدیل و تقلیل اقساط «محکوم‌به»

۵ـ دعوی تشخیص صحت تاریخ معامله (۱)

۶ـ دعوی جعل و تزویر در اسناد

۷ـ دعوی تصرف عدوانی

۸ـ دعوی رفع مزاحمت ملکی

۹ـ دعوی ممانعت از حق

۱۰ـ دعاوی مربوط به حقوق ارتفاقی

۱۱ـ دعوی افراز، تقسیم و فروش اموال مشاع در صورت عدم اختلاف در مالکیت

۱۲ـ تأیید قولنامه **(رأی وحدت رویه** $\frac{۵۹/۶۹}{۱۳۷۰/۱/۱۰}$**)**

۱۳ـ دعوی افراز چاه آب **(نظریه مشورتی اداره حقوقی** $\frac{۷/۴۲۰}{۱۳۶۱/۱/۲۴}$**)**

۱۴ـ اعتراض به رأی کمیسیون ماده ۵۶ قانون جنگل‌ها و مراتع **(نظریه مشورتی اداره حقوقی دادگستری** $\frac{۷/۸۱۶۱}{۱۳۷۳/۱۲/۱۶}$**)**

۱۵ـ ابطال رأی مدیریت اراضی استان هیأت ۷ نفره واگذاری و احیاء مصوب ۱۳۶۵

۱۶ـ اعتراض به رأی کمیسیون مصوب ۱۳۶۰

۱۷ـ اعتراض به تصمیمات قابل اعتراض و اجرای ثبتی در مورد افراز

۱۸ـ بطلان تقسیم مال مشاع

۱۹ـ درخواست صلح و سازش

۲۰ـ درخواست استرداد اسناد و مدارک و اشیایی که بهاء معینی ندارد

۲۱ـ دعوی اعاده اعتبار ورشکسته **(ماده ۵۶۱ قانون تجارت)**

۲۲ـ دعوی تولیت

۲۳ـ دعوی صدور حکم ورشکستگی

۲۴ـ ابطال عملیات اجرائی

۲۵ـ ابطال پروانه چاه

دعوی تشخیص صحت تاریخ معامله زمین که قبل از تاریخ لغو مالکیت اراضی موات شهری باشد.

از دعاوی غیر مالی محسوب و رأی شعبه ۱۹ دیوانعالی کشور که این دعوی را غیر مالی دانسته صحیح و منطبق با موازین قانونی است.

کلیه احکام صادره در دعاوی غیر مالی قابل درخواست تجدیدنظر می‌باشد.

(ماده ۳۳۱ قانون آئین دادرسی مدنی)

ایضاحاً: اگر خواسته دعوایی قابلیت تقویم به پول رایج مملکتی را داشته باشد و نتیجتاً با محکومیت خوانده، خواهان به مالی برسد که دارای ارزش مالی باشد آن **دعوی مالی** ولی در دعوی غیر مالی قابلیت تقویم به پول رایج مملکتی وجود نداشته و به هر صورت دعوی **قابل تقویم به پول** نمی‌باشد همانند نصب قیم ـ اصلاح شناسنامه که با صدور حکم مستقیماً هیچ مالی عاید محکوم‌له نخواهد شد و **به تعبیر دیگر ملاک و معیار عمل در تشخیص مالی یا غیرمالی بودن دعاوی نتیجه حاصله از دعوی مطروحه خواهدبود.**

بطور مثال: دعوی الزام به تنظیم سند رسمی انتقال، چون نتیجه آن تحقق مالکیت است این **دعوی مالی** محسوب می‌گردد، لکن دعوی الزام به استرداد لاشه سند مالکیت و یا ابطال لاشه سند مالکیت و ... **غیرمالی** است.

بناءً علیهذا: در دعاوی مالی که موضوع آن مال غیرمنقول است با توجه به بند (۱۲) از بُنُود حصری ماده ۳ قانون وصول، هزینه دادرسی وفق دفترچه محاسباتی املاک محاسبه و پرداخت می‌شود و مبلغ مندرج در قرارداد ما بین متعاملین اثری در تعیین هزینه دادرسی نخواهد داشت.

توجه می‌دهد: اگر خواهان چند فقره دعوی مالی را بصورت «**یکجا**» تقویم نموده و در مرحله بدوی هیچ تعرضی به آن از طرف خوانده صورت نگرفته باشد، مبلغ تقویم شده ملاک عمل در دادگاه تجدیدنظر خواهدبود. **(ماده ۳۳۱ ق.آ.د.م ۱۳۷۹)** در مواقعی‌که دادگاه بدوی دعوی خواهان را **غیرمالی** تشخیص دهد ولی دادگاه تجدیدنظر استان دعوی مذکور را مالی تشخیص نماید و پرونده را بعلت عدم تأدیه کامل هزینه دادرسی به دادگاه نخستین اعاده می‌نماید و دفتر دادگاه بدوی مکلف است **در اجرای ماده ۵۰۳ ق.آ.د.م. ۱۳۷۹**، به تجدیدنظرخواه اخطار نماید که نسبت

به رفع نقص **(پرداخت هزینه دادرسی دعاوی مالی)** اقدام نماید و در صورتی که تجدیدنظر خواه در مهلت مقرره نسبت به پرداخت هزینه دادرسی که میزان و مبلغ آن باید توسط مدیر دفتر دادگاه بدوی در برگ اخطاریه بوضوح معلوم باشد اقدام ننموده و در واقع نسبت به تکمیل و رفع نقص از دادخواست مرحله تجدیدنظر، اقدامی بعمل نیاورد **به تجویز حاصل از تبصره (۲) از تباصر حصری ماده ۳۳۹ قانون سابق‌الذکر، و با رعایت مواد ۵۰۳ و ۳۵۶ و ۳۴۵ همان قانون، قرار رد دادخواست تجدیدنظر صادر می‌گردد.**

توجه داشته باشید علی‌القاعده نقض حکم بدوی در مرحله تجدیدنظر بدلیل عدم پرداخت هزینه دادرسی مرحله بدوی فاقد وجاهت و موقعیت قانونی است.

جهت مزید استفاده اضافه می‌گردد:

دعوای مدنی غیرمالی عبارت است از دعوای که خواسته آن قابل ارزیابی به وجه رایج مملکتی نباشد همانند دعاوی تصرف عدوانی ـ رفع مزاحمت ـ رفع ممانعت از حق ـ تولیت ـ نسب ـ وصایت و .... فلذا هزینه دادرسی در دعاوی همانند خلع ید از اموال غیرمنقول همانند دعاوی مالی غیرمنقول بوده و **اختلاف در مالکیت هیچ اثری در هزینه دادرسی ندارد**[۱] چون رسیدگی به هر دعوائی ملازمه با پرداخت هزینه دادرسی دارد، لذا در صورتیکه خسارات ناشی از تأخیر در امر تأدیه توسط خواهان مطالبه و میزان آن معلوم باشد مطابق بند (۱۲) قسمت (الف) ماده (۳) قانون وصول ...

در حین تقدیم دادخواست علی الاصول هزینه دادرسی هم باید پرداخت گردد.

موفق باشید

---

۱. **نک:** رأی وحدت رویه شماره **۵۸۵** مورخ **۱۳۷۲/۷/۱۳**

از قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ اجرا از اول سال ۱۳۷۴ در مورد هزینه‌های دادرسی

ماده ۳ـ قوه قضائیه موظف است کلیه درآمدهای خدمات قضائی از جمله خدمات مشروحه زیر را دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور واریز نماید:

۱ـ در هر مورد که در قوانین حداکثر مجازات از نود و یک روز حبس و یا مجازات تعزیری موضوع تخلفات رانندگی می‌باشد از این پس بجای حبس یا مجازات تعزیری حکم به جزای نقدی از هفتاد هزار و یک (۷۰۰۰۱) ریال تا یک میلیون (۱۰۰۰۰۰۰) ریال صادر می‌شود.

۲ـ هرگاه حداکثر مجازات بیش از نود و یک روز حبس و حداقل آن کمتر از این باشد دادگاه مخیر است که حکم به بیش از سه ماه حبس یا جزای نقدی از هفتاد هزار و یک (۷۰۰۰۱) ریال تا سه میلیون (۳۰۰۰۰۰۰) ریال بدهد.

۳ـ در صورتی که مجازات حبس با جزای نقدی توأم باشد و به جای حبس و مجازات تعزیری جزای نقدی مورد حکم واقع شود هر دو مجازات نقدی جمع خواهد شد.

۴ـ تقدیم دادخواست و درخواست تعقیب کیفری به مراجع قضائی علاوه بر حقوق مقرر مستلزم **الصاق** و **ابطال** تمبر به مبلغ یکهزار ریال می‌باشد.

۵ـ تقدیم شکایت به دادسرای انتظامی قضات مستلزم **الصاق** و **ابطال** تمبر به مبلغ یکهزار ریال خواهد بود.

۶ـ بهای اوراق دادخواست و اظهارنامه و برگ اجرائیه احکام دادگاه‌ها و هیأت‌های حل اختلاف موضوع قانون کار که طبق نمونه از طرف دادگستری تهیه می‌شود هر برگ ۱۰۰ ریال تعیین می‌گردد.

۷ـ درآمد صندوق «الف» اداره کل تصفیه و امور ورشکستگی تا مبلغ ۱۰ میلیون ریال ۰/۹ درصد و نسبت به مازاد آن تا ۲۰ میلیون ریال ۰/۸ درصد و مازاد آن ۰/۷ درصد دریافت می‌شود.

۸ـ درآمد صندوق «ب» اداره کل تصفیه و امور ورشکستگی تثبیت می‌گردد.

۹ـ هزینه گواهی امضاء مترجم توسط دادگستری برای هر مورد یکهزار ریال و هزینه پلمپ اوراق ترجمه شده توسط مترجم رسمی دادگستری و هزینه پلمپ گواهی صحت ترجمه یا مطابقت رونوشت و تصویر با اصل در هر مورد ۲ هزار ریال تعیین می‌گردد.

۱۰ـ هزینه پروانه اشتغال وابستگان دادگستری و تمدید آن در هر سال به شرح زیر تعیین و در موقع صدور یا تمدید پروانه تمبر الصاق و ابطال می‌گردد:

الف) پروانه وکالت درجه یک / یکصد هزار ریال

ب) پروانه مترجم رسمی، کارشناس رسمی، وکالت درجه ۲ کارگشائی مقیم مرکز استان در هر مورد / ۵۰ هزار ریال

ج) پروانه وکالت درجه ۳ / ٤٠ هزار ریال

ه) پروانه وکالت اتفاقی در هر مورد / ۱۰ هزار ریال

۱۱ـ تقدیم دادخواست به دیوان عدالت اداری مستلزم الصاق و ابطال تمبر به مبلغ ۲ هزار ریال خواهد بود.

۱۲ـ هزینه دادرسی به شرح زیر تعیین که بر اساس آن تمبر الصاق و ابطال می‌گردد:

الف ـ مرحله بدوی:

دعاوی که خواسته آن تا مبلغ ۱۰ میلیون ریال تقویم شده باشد معادل یک و نیم درصد ارزش خواسته و بیش از مبلغ ۱۰ میلیون ریال به نسبت مازاد بر آن دو درصد ارزش خواسته.

ب ـ مرحله تجدیدنظر و اعتراض به حکمی که بدوا یا غیابا صادر شده باشد ۳ درصد به نسبت ارزش «محکوم‌به».

ج ـ مرحله تجدیدنظر در دیوان عالی کشور و موارد اعاده دادرسی و اعتراض ثالث بر حکم.

ـ احکامی که «محکوم‌به» آن تا مبلغ ۱۰ میلیون ریال باشد ۳ درصد «محکوم‌به» و مازاد بر آن به نسبت اضافی ٤ درصد ارزش «محکوم‌به».

ـ در دعاوی مالی غیر منقول و خلع ید از اعیان غیر منقول از نقطه نظر صلاحیت، ارزش خواسته همان است که خواهان در دادخواست خود تعیین می‌نماید.

لکن از نظر هزینه دادرسی، باید مطابق ارزش معاملاتی املاک در هر منطقه و براساس آن هزینه دادرسی پرداخت شود.

۱۳ـ هزینه دادرسی در دعاوی غیر مالی و درخواست تأمین دلیل و تأمین خواسته در کلیه مراجع قضائی مبلغ ۵ هزار ریال تعیین می‌شود.

۱۴ـ در صورتی که قیمت خواسته در دعاوی مالی در موقع تقدیم دادخواست مشخص نباشد مبلغ ۲ هزار ریال تمبر الصاق و ابطال می‌شود و بقیه هزینه دادرسی بعد از تعیین خواسته و صدور حکم دریافت خواهد شد و دادگاه مکلف است قیمت خواسته را قبل از صدور حکم مشخص نماید.

۱۵ـ هزینه اجرای موقت احکام در کلیه مراجع قضائی ۵۰۰ ریال تعیین می‌شود.

۱۶ـ هزینه درخواست تجدیدنظر از قرارهای قابل تجدیدنظر در دادگاه و دیوانعالی کشور یکهزار ریال تعیین می‌شود.

۱۷ـ هزینه تطبیق اوراق با اصل آنها در دفاتر دادگاه‌ها و دیوان عدالت اداری و سایر مراجع قضائی و گواهی صادره از دفاتر کلیه مراجع مذکور در هر مورد ۲۰۰ ریال تعیین که به صورت تمبر الصاق و ابطال می‌شود.

۱۸ـ هزینه ابلاغ اظهارنامه و واخواست نامه در هر مورد یکهزار ریال تعیین می‌شود.

۱۹ـ هزینه شکایت کیفری علیه صادرکننده چک بلامحل تا مبلغ یک میلیون ریال یکهزار ریال و نسبت به مازاد آن تا ده میلیون ریال سه هزار ریال و مازاد بر ده میلیون ریال ده هزار ریال تعیین می‌شود.

۲۰ـ هزینه صدور گواهی عدم سوءپیشینه کیفری برای نسخه اول یکهزار ریال و برای نسخه‌های بعدی دویست ریال تعیین می‌شود.

۲۱ـ هزینه دادرسی در مرحله تجدیدنظر از احکام کیفری ۱۰ هزار ریال تعیین می‌شود.

۲۲ـ هزینه اجرای احکام تخلیه اعیان مستأجره سی درصد اجاره‌بهای یک ماهه و هزینه اجرای احکام دعاوی غیر مالی و احکامی که «**محکوم‌به**» آن تقویم نشده است از ۱۰ هزار ریال تا ۵۰ هزار ریال به تشخیص دادگاه می‌باشد.

هزینه اجرای آرا و تصمیمات مراجع غیر دادگستری در دادگستری به مأخذ فوق محاسبه و وصول خواهد شد.

۲۳ـ در مواردی که دستگاه‌های دولتی و مؤسسات عمومی و نهادهای انقلابی از معافیت قانونی پرداخت هزینه دادرسی استفاده کرده باشند چنانچه حکم به نفع آنها صادر شده باشد دادگاه‌ها مکلفند هزینه دادرسی را طبق مقررات فوق از محکوم علیه در صورتی که مقصر باشد وصول و به